

PATVIRTINTA
UAB „Utenos šilumos tinklai“ direktoriaus
2024 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V - 42

***UAB „UTENOS ŠILUMOS TINKLAI“
VEIKLOS STRATEGIJA
2024 – 2028 M.***

2024 m. vasario 20 d.

TURINYS

Lentelių sąrašas.....	3
Paveikslų sąrašas	3
1. Santrauka.....	4
2. Veiklos aprašymas	6
3. Aplinkos veiksnių analizė.....	9
3.1. Vidiniai veiksniai.....	9
3.1.1. Gamyba	9
3.1.2. Tiekimas	10
3.1.2.1. Šiluma.....	10
3.1.2.2. Karštas vanduo	13
3.1.2.3. Elektros energija.....	13
3.1.3. Žmogiškieji ištekliai	14
3.1.4. Paslaugos ir vartotojų vertinimas	15
3.1.5. Energetinis saugumas	16
3.2. Išoriniai veiksniai	17
3.2.1. Socialiniai – ekonominiai veiksniai.....	17
3.2.2. Politiniai ir teisiniai veiksniai	17
3.2.3. Aplinkosauginiai veiksniai	20
3.2.4. Konkurencinė aplinka.....	23
3.3. Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	28
4. Misija, vizija, vertybės ir strateginės kryptys.....	29
5. Strateginiai tikslai ir jų matavimo rodikliai.....	31
6. Strateginiai uždaviniai ir veiksmai.....	33
6.1. Patikima šilumos gamyba ir sistemų optimizavimas	34
6.2. Atitikimas teisės aktų reikalavimams	36
6.2.1. Atitikimas sugriežtintoms oro taršos normoms	36
6.2.2. Šilumos perdavimo nuostolių mažinimas ir CŠT vartotojų skaičiaus didinimas.....	36
6.2.3. Šilumos gamyba esant nacionalinės elektros tiekimo sistemos trikdžiams	38
6.2.4. Kiti šilumos ūkio įstatymo reikalavimų įgyvendinimo veiksmai	39
6.3. Bendrovės skaitmenizavimas	39
6.4. Kiti administraciniai veiksmai.....	40
7. Ištekliai.....	41
8. Galimi pavojai ir jų valdymas.....	42
9. Finansinės prognozės.....	43
10. Strategijos vertinimo, tobulinimo ir palaikymo principai.....	45
Priedas	<i>Klaida! Žymelė neapibrėžta.</i>

Lentelių sąrašas

A lentelė. Bendrovės strateginiai tikslai, išreikšti kiekiniais matavimo rodikliais	4
B lentelė. Bendrovės prognozuojami finansiniai rezultatai ir jų atitikimas strateginiams tikslams 2024-2028 metais	5
1 lentelė. Utenos RK eksploatuojamų įrenginių techninės charakteristikos.	9
2 lentelė. Pagrindiniai šilumos vartotojų ir patiektos šilumos duomenys.	12
3 lentelė. Vidutinis darbuotojų skaičius 2019–2023 m.	14
4 lentelė. Vartotojų struktūra.	15
5 lentelė. Nuolatinis gyventojų skaičius liepos 1 d.	17
6 lentelė. <i>Nedarbo lygis</i>	17
7 lentelė. Išmetamų teršalų ribinės vertės iš kūrą deginančių įrenginių, kurių nominali šiluminė galia nuo 1 MW iki 20 (50) MW.	21
8 lentelė. Esamiems vidutiniams KDI, kurių vardinė šiluminė galia viršija 5 MW, išskyrus variklius ir dujų turbinas, taikomos išmetamų teršalų ribinės vertės (mg/Nm ³).	22
9 lentelė. Esamiems vidutiniams KDI, kurių vardinė šiluminė galia yra 1 MW ar didesnė, ir 5 MW ar mažesnė, išskyrus variklius ir dujų turbinas, taikomos išmetamų teršalų ribinės vertės (mg/Nm ³).	22
10 lentelė. NENS nustatyti siekiami rezultatai Lietuvos energetikos sektoriuje.	24
11 lentelė. EM pažangos priemonės ir jų veiklos, įtakojančios UAB „Utenos šilumos tinklai“ konkurencinę aplinką.	24
12 lentelė. Bendrovės siekiami finansinės veiklos efektyvumo rodikliai ir jų reikšmės.	31
Lentelė 13. Bendrovės veiksmai Akcininko lūkesčių įgyvendinimui.	34
14 lentelė. Preliminarus projekto finansinis efektas, nevertinant įrenginių patikimumo faktoriaus.	35
15 lentelė. Bendrovės turimi finansiniai ištekliai investicijoms 2024-2028 metais.	43
16 lentelė. Bendrovės prognozuojami finansiniai rezultatai ir jų atitikimas strateginiams tikslams 2024-2028 metais.	44

Paveikslų sąrašas

1 paveikslas. Bendrovės grynasis pelnas 2019-2023 metais.	7
2 paveikslas. Bendrovės akcininkams išmokėti dividendai 2019-2023 metais.	7
3 paveikslas. Bendrovės pajamų detalizavimas 2019-2023 metais.	7
4 paveikslas. Bendrovės sąnaudų struktūra 2019-2023 metais.	8
5 paveikslas. Bendrovės 2023 metais pagamintos energijos kuro balansas.	10
6 paveikslas. Į tinklus patiektas šiluminės energijos kiekis ir nuostoliai tinkluose 2019-2023 metais. 10	
7 paveikslas. Šilumos tiekimo technologiniai nuostoliai savivaldybėse (proc.) 2020 m.	11
8 paveikslas. Centralizuotos šiluminės energijos tiekimas vartotojams.	12
9 paveikslas. 2019-2023 m. atskiroms vartotojų grupėms patiektas šiluminės energijos kiekis.	13
10 paveikslas.. 2019-2023 metais patiekto karšto vandens kiekis ir nuostoliai.	13
11 paveikslas. Elektros energijos pardavimas ir suvartojimas savoms reikmėms.	14
12 paveikslas. Centralizuoto šilumos tiekimo grandinės sandara ir Bendrovės veiklos įtaka kiekvienam iš elementų.	30
13 paveikslas. Bendrovės strateginiai veiksmai ir uždaviniai strateginiams tikslams įgyvendinti.	33

1. Santrauka

UAB „Utenos šilumos tinklai“ (toliau – Bendrovė) gamina ir teikia šiluminę energiją Utenos miesto įmonėms, įstaigoms ir gyventojams. 98% šiluminės energijos pagaminama iš biokuro – atsinaujinančio energijos išteklio. Šiluminė energija tiekama 9913 vartotojų. Paskutinį dešimtmetį šilumos vartotojų skaičius nežymiai, bet stabiliai auga nepaisant ilgą laiką mažėjusio gyventojų skaičius mieste ir šalyje. Įmonė dirba pelningai ir efektyviai, o jos šiluminės energijos kaina vartotojams nuolat būna viena mažiausių tarp Lietuvos centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) įmonių. Šiltuoju sezonu – pati mažiausia centralizuotai tiekiamos šilumos kaina Lietuvoje. Bendrovė taip pat tiekia karštą vandenį miesto vartotojams, garus pramonės įmonėms, gamina elektros energiją, kurios dalį sunaudoja savoms reikmėms, o likusią parduoda.

Bendrovė yra viena pažangiausių šalies CŠT įmonių, turinti augantį klientų ratą. Nuolat gerindama vadybą, diegdama naujausias technologijas, kviesdama vartotojus diskusijoms, Bendrovė didina savo patrauklumą, motyvuoja naujus vartotojus jungtis prie CŠT tinklo ir naudotis Bendrovės teikiamomis paslaugomis.

Europos Sąjungai (ES) ir Lietuvai orientuojant ūkį energetinio efektyvumo didinimo, atsinaujinančių energijos šaltinių prioretizavimo, emisijų mažinimo kryptimis, Bendrovė privalo atitikti griežtėjančius reikalavimus. Su investicijų planavimo dokumentacija, atliekinės šilumos priėmimu į tinklą iš trečiųjų šalių, su nepertraukiamu šilumos tiekimo užtikrinimu esant elektros energijos perdavimo tinklo trikdžiams susiję teisės aktų pakeitimai, griežtėjančios kurą deginančių įrenginių (KDI) oro taršos normos įpareigoja Bendrovę savo resursais diegti griežtėjančių reikalavimų atitikimą užtikrinančias naujoves. Pramonės, prekybos įmonių atliekinė šiluma šiuo metu yra nepanaudotas šiluminės energijos šaltinis, galintis tapti vienu iš svarbių veiksnių išlaikant stabilias šilumos kainas ar mažinant jų augimą.

Strateginių tikslų įgyvendinimui 2024-2028 metais Bendrovė numatė veiksmus, kurių atlikimui nustatė 16,037 mln. EUR investicinių lėšų poreikį, siekdama maksimaliai pasinaudoti ES paramos ir lengvatinių paskolų galimybėmis energetinio efektyvumo didinimo investicijoms. Viso siekiama pasinaudoti 3,47 mln. EUR ES parama ir 6,37 mln. EUR lengvatine paskola nacionalinės plėtros įstaigos INVEGA sąlygomis. Likusią 6,197 mln. EUR dalį Bendrovė numato panaudoti iš savų resursų.

A lentelėje nurodyti Bendrovės strateginiai tikslai, išreikšti kiekiniais matavimo rodikliais. B lentelėje nurodyti Bendrovės prognozuojami finansiniai rezultatai ir jų atitikimas strateginiams tikslams 2024-2028 metais.

A lentelė. Bendrovės strateginiai tikslai, išreikšti kiekiniais matavimo rodikliais.

Eil. Nr.	Matavimo rodiklis	Esama situacija	Veiksmis numatytas rezultatas	Strateginis tikslas	Tikslo įvykdymas
1.	CŠT vamzdynai, iš jų, km, %:	51,678	0,864	±51	52,542
		100%		100%	102%
1.1.	Atnaujinti bekanaliai vamzdynai, km, %	30,654 59,3%	4,750	35 67%	35,404 67,4%
1.2.	Nepraeinamuose kanaluose, km, %	19,4 37,5%	-3,885	15,5 30%	15,493 29,5%
1.3.	Antžeminiai, %	0,509 1,0%	-	0,5 1%	0,509 1,0%

2.	Šilumos perdavimo nuostoliai tinkle, %	15,15%	-3,41%	≤ 14%	11,74%
3.	CŠT vartotojai, iš jų:				
3.1.	Privatinių gyvenamųjų namų vartotojai	71	Individualūs veiksmi*	Iki 20	Iki 20
3.2.	Įmonės ir daugiabučiai gyvenamieji namai	447	4 ≥	Iki 8	4 ≥
3.3.	Garų vartotojai	2	1	1	1

*Nuolatiniai ir kryptingi Bendrovės veiksmi siekiant pritraukti naujus vartotojus prisijungti prie CŠT, nesusieti su tikslinių investicijų poreikiu. Prijungimai vykdomi pagal atsiradusį poreikį

B lentelė. Bendrovės prognozuojami finansiniai rezultatai ir jų atitikimas strateginiams tikslams 2024-2028 metais.

		Mato vnt.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.
Nuosavybės grąža (ROE)	Strateginis tikslas	proc.	≥ 1,0	≥ 1,0	≥ 1,0	≥ 1,0	≥ 1,0
	Numatomas rezultatas	proc.	1,3	2,5	3,4	3,2	2,5
	<i>Nuosavybės grąža (ROE) = (Grynasis pelnas / Nuosavas kapitalas)*100</i>						
Bendrasis pelningumas	Strateginis tikslas	proc.	≥ 12	≥ 12	≥ 12	≥ 12	≥ 12
	Numatomas rezultatas	proc.	15,1	16,8	17,9	17,6	16,3
	<i>Bendrasis pelningumas = (pardavimo pajamos-pardavimo savikaina / pardavimo pajamos)*100</i>						
Įsiskolinimų koeficientas	Strateginis tikslas	koef.	≤ 0,1	≤ 0,5	≤ 0,5	≤ 0,5	≤ 0,5
	Numatomas rezultatas	koef.	0,10	0,24	0,24	0,24	0,22
	<i>Įsiskolinimo koeficientas = Įsipareigojimai / Turtas</i>						
Turto pelningumas (ROA)	Strateginis tikslas	proc.	≥ 1,0	≥ 1,2	≥ 1,2	≥ 1,2	≥ 1,2
	Numatomas rezultatas	proc.	1,0	1,5	2,0	1,8	1,4
	<i>Turto pelningumas (ROA) = (Grynasis pelnas / Turtas)*100</i>						

Bendrovė aktyviai dirba siekdama iki 10 proc. sumažinti išrašomų popierinių sąskaitų kiekį. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimas ir tinkamų darbo sąlygų sudarymas yra prioritetai. Darbuotojų vidutinis darbo užmokestis 2024 m. didinamas 10,63%. Siekiant išlaikyti kvalifikuotą personalą, darbo užmokestis nuolat peržiūrimas priklausomai nuo darbo rinkos tendencijų ir kitų išorės veiksnių.

UAB „Utenos šilumos tinklai“ strateginė kryptis - efektyvios centralizuotos šilumos tiekimas – apima visus centralizuoto šiluminės energijos tiekimo grandinės elementus, o taip pat užtikrina efektyvią ir stabilią Bendrovės vystymo raidą, atitinkančią vartotojų poreikius ilgalaikėje perspektyvoje ir Akcininko lūkesčius.

2. Veiklos aprašymas

UAB „Utenos šilumos tinklai“ - specifinės paskirties įmonė, gaminanti ir teikianti šiluminę energiją Utenos miesto įmonėms, įstaigoms ir gyventojams. Bendrovės veiklos pradžia - 1966 metai, kuomet pradėta statyti katilinė, skirta aptarnauti Utenos trikotažo fabriką (dabar AB „Utenos trikotažas“). Katilinė pradėjo veikti 1967 m. pabaigoje, šiluminę energiją iš jos pradėjus tiekti trikotažo fabrikui ir keliems gyvenamiesiems namams Utenos miesto Vyturių gyvenamųjų daugiabučių namų mikrorajone. Reorganizavus AB „Lietuvos energija“, 1997-07-01 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu buvo įkurta SPAB „Utenos šilumos tinklai“, priklausanti Utenos rajono savivaldybei. Šiuo metu UAB „Utenos šilumos tinklai“ pagrindinis akcininkas – Utenos rajono savivaldybė (toliau – Akcininkas), turinti 99,6 % akcijų, likusios akcijos priklauso privatiems asmenims. Iš viso yra 73 akcininkai.

Pagrindiniai Bendrovės tiekiamos šiluminės energijos vartotojai yra gyventojai ir pramonės įmonės - AB „Utenos trikotažas“, UAB „Švyturys-Utenos alus“, UAB „Rokiškio pieno gamyba“. Tai vienintelis CŠT Utenos mieste. Šiluminė energija iš nepriklausomų šilumos gamintojų neperkama. Šiluminės energijos gamybos ir tiekimo veiklą reguliuoja Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (VERT). Bendrovė turi leidimą gaminti elektros energiją, įstatuose taip pat numatyta galimybė Bendrovei užsiimti bet kokia kita veikla, kuri neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams.

Bendrovė yra tarp aštuonių didžiausių CŠT Lietuvoje, per metus pagaminanti apie 2%¹ viso Lietuvoje centralizuotai tiekiamo šiluminės energijos kiekio. Lietuvos CŠT VERT yra suskirsčiusi į grupes pagal 2022 metais parduotą šiluminės energijos kiekį ir į pogrupius pagal gamtinių dujų suvartojimo kiekį kuro struktūroje². UAB „Utenos šilumos tinklai“ yra II grupės B pogrupyje - per metus parduodanti nuo 90 iki 150 GWh šiluminės energijos, o gamtinės dujos kuro struktūroje sudaro mažiau negu 50 proc.

98 proc. šiluminės energijos pagaminama iš biokuro, kuris priskiriamas atsinaujinantiems energijos ištekliams (toliau – AEI). Likusi šiluminė energija gaminama panaudojant gamtines dujas (1 proc.) ir mazutą (apie 1 proc.). Bendrovė šiluminę energiją tiekia 9643 gyventojų būstams ir 270 kitiems vartotojams (iš viso 9913 vartotojams). Paskutinius 10 metų vartotojų skaičius, nors ir nežymiai, bet stabiliai auga. Bendrovės gaminamos ir tiekiamos šiluminės energijos kaina nuolat būna viena mažiausių tarp Lietuvos CŠT įmonių, o šiltuoju sezonu – pati mažiausia centralizuotai tiekiamos šilumos kaina Lietuvoje³.

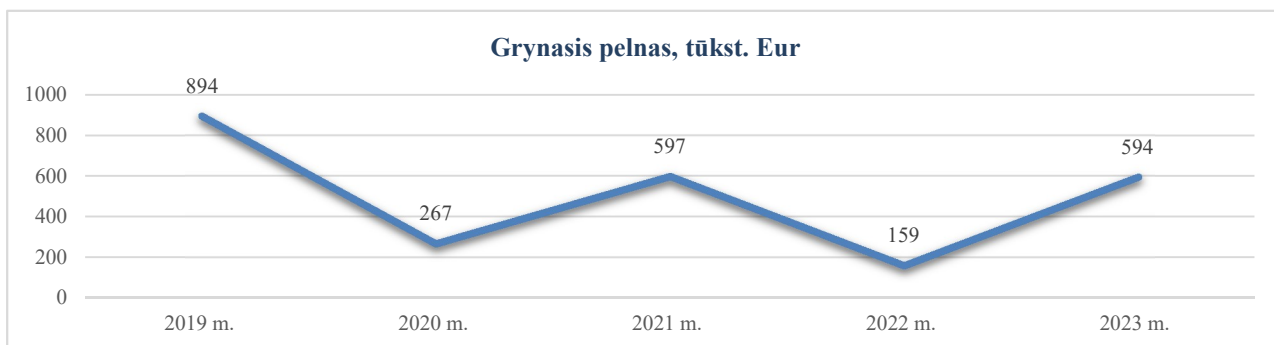
Bendrovė taip pat tiekia karštą vandenį Utenos miesto gyventojams ir garus pramonės įmonėms UAB „Švyturys – Utenos alus“ ir UAB „Rokiškio pieno gamyba“. Utenos termofikacinėje elektrinėje gaminama elektros energija, kurios dalis sunaudojama savoms reikmėms, o likusi parduodama.

2019 – 2023 m. Bendrovė dirbo pelningai (1 paveikslas), išlaikydama mažiausias šilumos kainas vartotojams tarp Lietuvos CŠT įmonių.

¹ [Bendrovė 2022 m. pagamino 169,1 GWh, o vadovaujantis LTŠA informacija, Lietuvoje 2022 m. pagaminta 8,6TWh šilumos energijos](#)

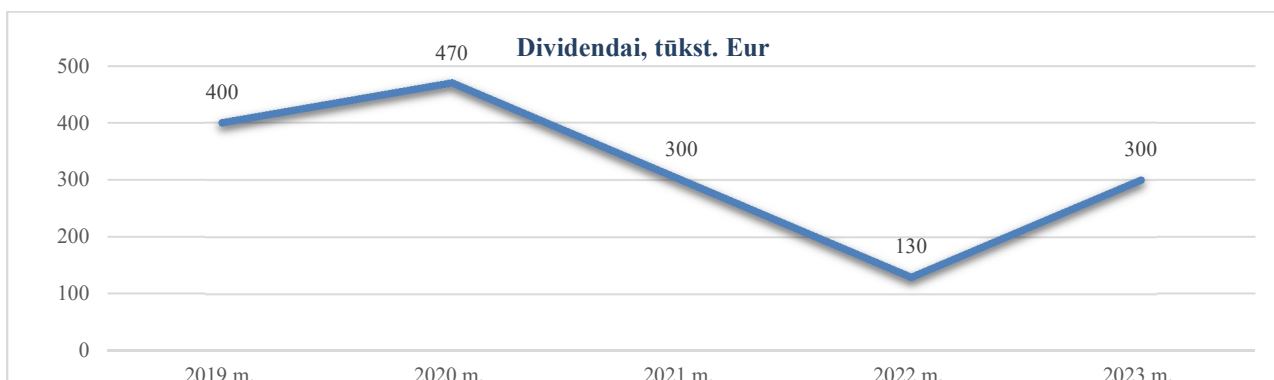
² [VERT. Šilumos tiekėjų ir reguliuojamų nepriklausomų šilumos gamintojų suskirstymas į grupes ir pogrupius 2022 metais](#)

³ [VERT šilumos kainos statistikos duomenimis](#) UAB „Utenos šilumos tinklai“ šilumos kaina 2023 m. sausio – kovo mėn. ir 2023 m. lapkričio – 2024 m. vasario mėn. mažiausia šalyje

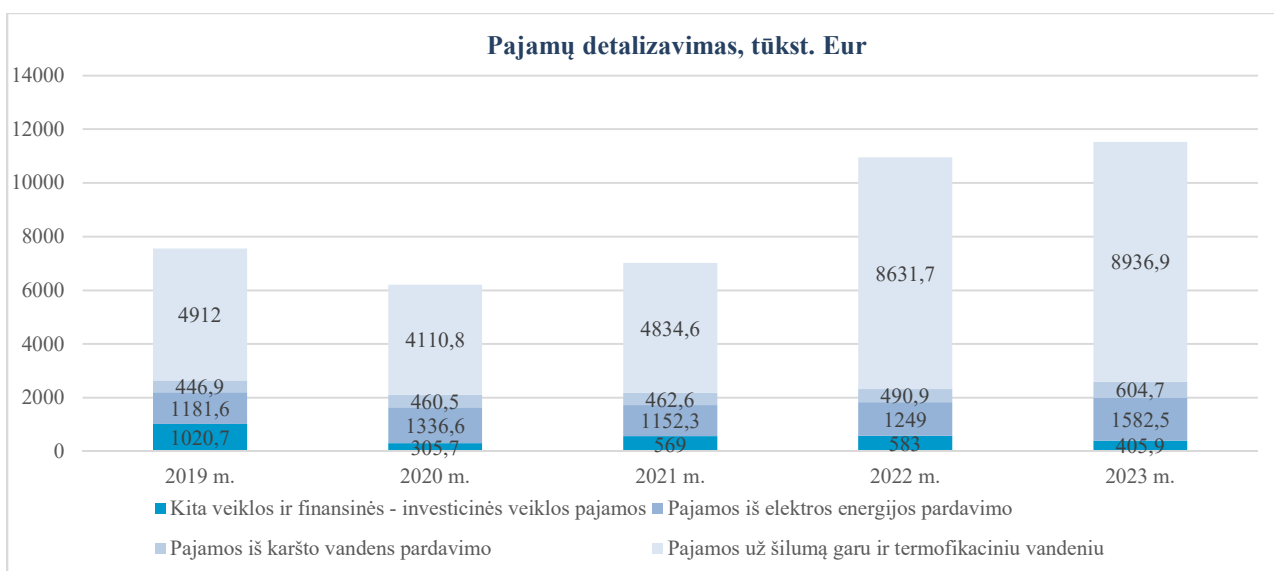
1 paveikslas. Bendrovės grynasis pelnas 2019-2023 metais.

UAB „Utenos šilumos tinklai“ 2019 - 2023 m. savo akcininkams išmokėjo 1,6 mln. Eur dividendų (2 paveikslas), o skolų kredito įstaigoms neturėjo.

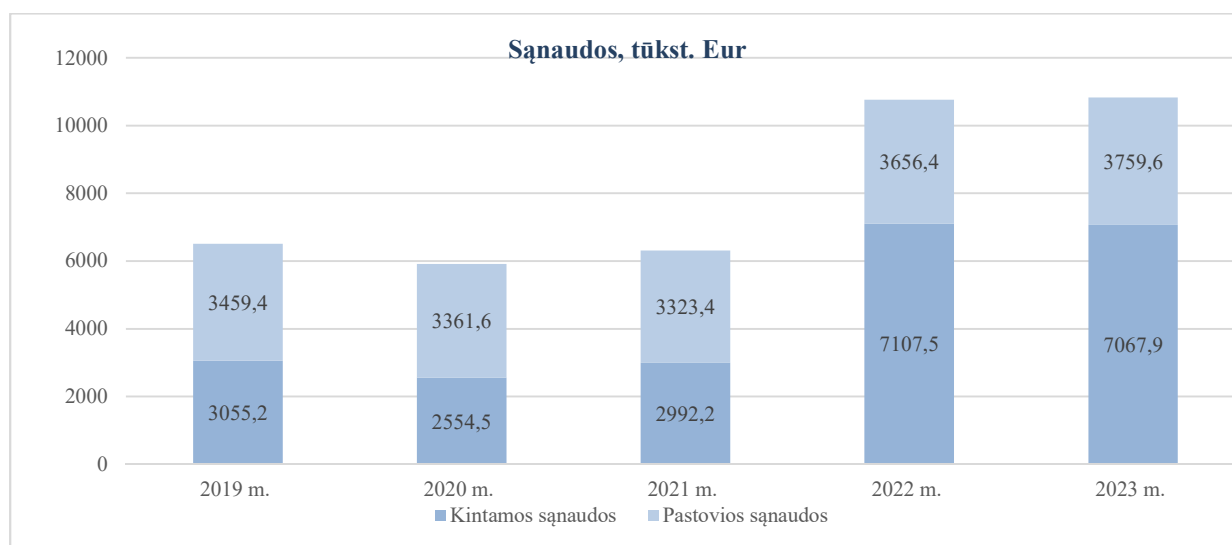
2 paveikslas. Bendrovės akcininkams išmokėti dividendai 2019-2023 metais.

Pajamų augimas per paskutinius penkerius metus didžiaja dalimi priklausė nuo šiluminės energijos pardavimų garu ir termofikaciniu vandeniu (3 paveikslas). Pajamos už elektros energijos pardavimą viršijo 10 proc., o 2023 metais sudarė 13,7 proc. Bendrovės pajamų.

3 paveikslas. Bendrovės pajamų detalizavimas 2019-2023 metais.

2022 metais beveik tris kartus pabrangus kurui, Bendrovės metinės sąnaudos 2022-2023 metais išaugo beveik du kartus (4 paveikslas).

4 paveikslas. Bendrovės sąnaudų struktūra 2019-2023 metais.

Šiluminės energijos gamybos ir tiekimo kintamas sąnaudas sudaro sąnaudos kurui šiluminės ir elektros energijos gamybai, termofikacinio vandens paruošimui, biokuro pelenų sutvarkymui, energijos išteklių biržos operatoriaus, kuro tyrimų laboratorijų teikiamų paslaugų apmokėjimui. Šios sąnaudos kinta priklausomai nuo pagaminamo ir vartotojams patiekiamo šiluminės energijos kiekio. Kuro kainas reguliuoja rinka.

Pastoviąsias sąnaudas sudaro nusidėvėjimas, personalo, einamųjų remontų ir aptarnavimo, mokesčių, administracinės, rinkodaros ir pardavimų ir kitos pastoviosios sąnaudos. Pastoviąsias sąnaudas Bendrovė patiria nepriklausomai nuo pagamintos ir vartotojams patiekto šiluminės ir elektros energijos kiekio. Šias sąnaudas kontroliuoja ir prižiūri VERT, kad į šilumos kainą nebūtų įtrauktos nepagrįstos ar dėl neūkiškumo patirtos per didelės sąnaudos.

3. Aplinkos veiksnių analizė

3.1. Vidiniai veiksniai

Bendrovėje įdiegus efektyvius biokuro deginimo įrenginius, padidėjo šiluminės energijos tiekimo vartotojams patikimumas, šiluminė energija tiekama mažesnėmis kainomis lyginant su kitomis CŠT įmonėmis Lietuvoje.

3.1.1. Gamyba

Bendrovė Utenos rajoninėje katilinėje (toliau – RK) eksploatuoja:

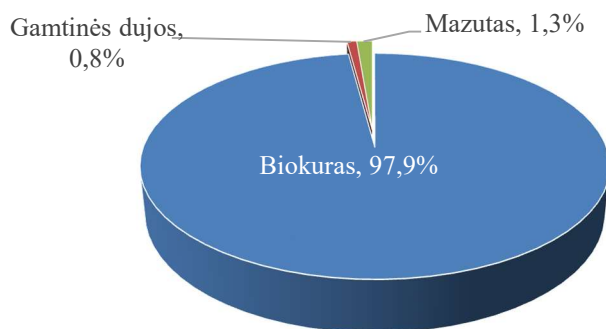
- 4 garo katilus (toliau – GK), iš jų 2 kūrenami biokuru (5 paveiksle katilai Nr. 2, 3, 7 ir 8),
- 6 vandens šildymo katilus (VŠK) iš jų 2 kūrenami biokuru (5 paveiksle katilai Nr. 4, 4a, 5, 6, 9 ir 10),
- 3 kondensacinius ekonomizaizerius (5 paveiksle TE DKE, DKE1 ir DKE2),
- 1 termofikacinę elektrinę, kūrenamą biokuru (5 paveiksle kartu su katilu Nr. 1),
- 2 kogeneracines jėgaines su dujiniais vidaus degimo varikliais (5 paveiksle VDV1 ir VDV2),
- 100 kW galios saulės elektrinę.

1 lentelė. Utenos RK eksploatuojamų įrenginių techninės charakteristikos.

Eil. Nr.	Šilumos generavimo įrenginio duomenys	Įrenginio tipas	Įrenginio sumontavimo metai	Katilo, prie kurio dirba kondensacinis ekonomizaizeris, Nr.	Katilo šilumos gamybos nominalus naudingumo koeficientas (proc.)	Instaliuota galia			Nominali įrenginio šilumos generavimo galia pagal kuro rūšį		
						šilumos gamybai		elektros gamybai	Biokuras MW	Mazutas MW	Gamtinės dujos MW
						MW	t/h garo				
1.	Hidrauliškai vientisos šilumos perdavimo sistemos pavadinimas	UAB "Utenos šilumos tinklai"									
	Iš viso hidrauliškai vientisoje šilumos perdavimo sistemoje:					124,0220	64,0000	2,8910	40,8000	55,0000	76,8220
1.1.	Katilinės ar kogeneracinės elektrinės pavadinimas	Utenos RK									
1.1.1	Katilas Nr. 1	Polytechnik PRH 10700	2012		87	8,3000	13,5000	2,5500	8,3000		
1.1.2	Katilas Nr. 2	Thermax	2009		92	10,0000	15,3000				10,0000
1.1.3	Katilas Nr. 3	Danstoker	2015		95	8,5000	13,0000		8,5000		
1.1.4	Katilas Nr. 4	Thermax-heater	2008		95	14,0000				12,0000	14,0000
1.1.5	Katilas Nr. 4a	Thermax-heater	2003		95	14,0000				12,0000	14,0000
1.1.6	Katilas Nr. 5	Thermax-heater	2003		95	14,0000				12,0000	14,0000
1.1.7	Katilas Nr. 6	Thermax-heater	2001		95	14,0000				12,0000	14,0000
1.1.8	Katilas Nr. 7	DE-25/14	2002		76	8,0000	12,0000		8,0000		
1.1.9	Katilas Nr. 8	Thermax	2000		93	7,0000	10,2000			7,0000	7,0000
1.1.10	Katilas Nr. 9	VLB -8000	2012		88	8,0000			8,0000		
1.1.11	Katilas Nr. 10	VHB -8000	2018		87	8,0000			8,0000		
1.1.12	Kondensacinis ekonomizaizeris Nr. 1	Enerstena	2012	Nr.1; Nr.10		2,4000					
1.1.13	Kondensacinis ekonomizaizeris Nr. 2	Axis industries	2015	Nr.3;Nr.7		2,4000					
1.1.14	Kondensacinis ekonomizaizeris Nr. 3	Reco-Flue	2004	Nr.9		1,6000					
1.1.15	Vidaus degimo variklis Nr.1	Tedom Cento	2006			0,2320		0,1630			0,2320
1.1.16	Vidaus degimo variklis Nr.2	Tedom Cento	2012			0,2360		0,1780			0,2360
1.1.17	Iš viso:					120,6680	64,0000	2,8910	40,8000	55,0000	73,4680

Bendras UAB „Utenos šilumos tinklai“ instaliuotas galingumas šilumai ir elektros energijai 2023 m. pabaigai buvo 126,9 MW (1 lentelė), tame tarpe šilumai 124 MW, elektrai 2,89 MW. 2023 metais maksimalus RK galios panaudojimas buvo 46,4 MW. Sudeginto kuro balansas energijai pagaminti atvaizduotas 5 paveiksle.

2023 metais pagamintos energijos bendras kuro balansas

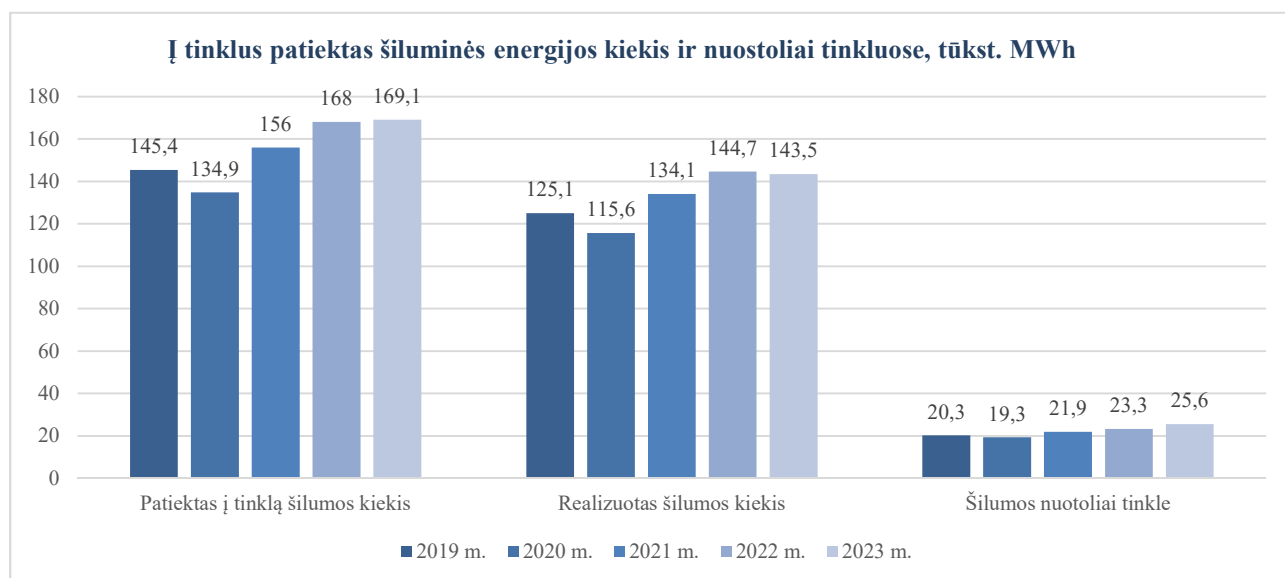
5 paveikslas. Bendrovės 2023 metais pagamintos energijos kuro balansas.

Bendrovės gamybos procesai atitinka ES taršos ribojimo normatyvus. Tai pasiekta naudojant kondensacinius ekonomizerius, iš energijos gamybos įrenginių išmetamų dūmų valymo įrenginius, kurių valymo nuo kietųjų dalelių efektyvumas didesnis kaip 85 %.

3.1.2. Tiekimas

3.1.2.1. Šiluma

Bendrovės katilinėje pagaminta šiluminė energija vartotojams tiekama termofikacinio vandens ir garo tinklais. Į tinklus patiektas šiluminės energijos kiekis ir nuostoliai tinkluose per paskutinius penkerius metus pavaizduoti 6 paveiksle.

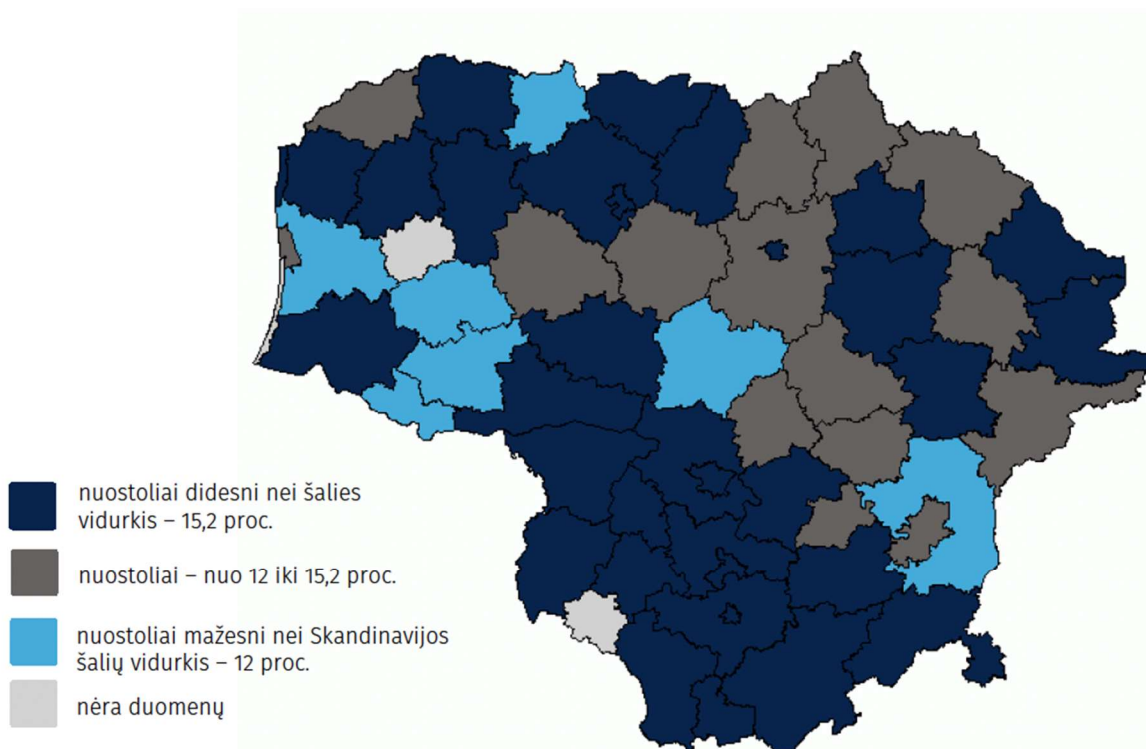

6 paveikslas. Į tinklus patiektas šiluminės energijos kiekis ir nuostoliai tinkluose 2019-2023 metais.

Patikimam šilumos tiekimui užtikrinti ir šilumos nuostoliams mažinti kasmet atliekami eksploatuojamų miesto šilumos tiekimo tinklų remontai ir rekonstrukcijos, kurių metu susidėvėję šilumos tiekimo tinklų

vamzdžiai pakeičiami pramoniniu būdu izoliuotais vamzdžiais. Bendras šilumos perdavimo tinklų ilgis yra 51,678 km, iš jų 59,3 % renovuoti.

6 paveiksle pavaizduota, kad šilumos nuostoliai šilumos tiekimo tinkluose 2023 metais sudarė 25,6 tūkst. MWh, t. y. 15,15 proc. nuo į šilumos tiekimo tinklus patiektos šiluminės energijos kiekio. Vadovaujantis Valstybės kontrolės informacija⁴ (7 paveikslas), šilumos nuostoliai Utenoje 2020 metais buvo žemiau vidurkio, lyginant su kitomis Lietuvos savivaldybėmis.

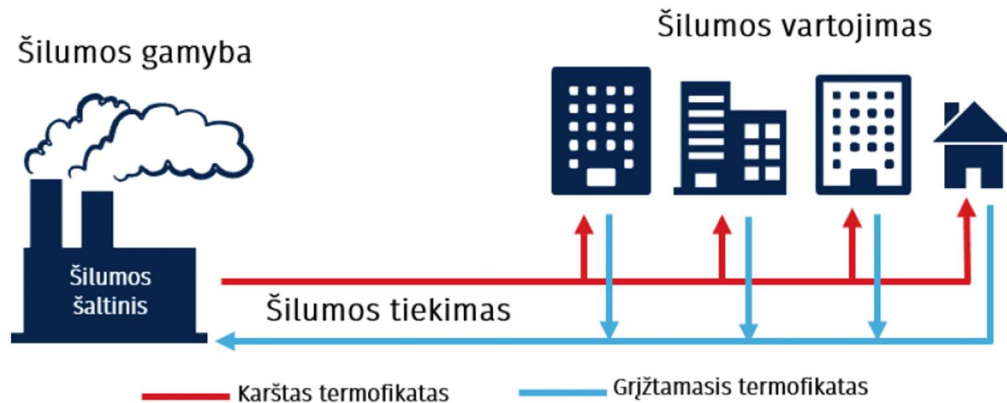
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal VERT pateiktus 2020 m. duomenis

7 paveikslas. Šilumos tiekimo technologiniai nuostoliai savivaldybėse (proc.) 2020 m.

Valstybės kontrolės 2022 metais atliktame Centralizuoto šilumos tiekimo vertinime⁵ pabrėžta, kad šilumos tiekėjas turi užtikrinti patikimą, saugų ir mažiausiomis sąnaudomis pagrįstą šilumos tiekimą iki pastato įvado (8 paveikslas). Tačiau nuostoliai šilumos tiekimo tinkluose priklauso ne tik nuo vamzdinių techninės būklės. Utenos mieste vykdoma gyvenamųjų namų renovacija. Renovuotam namui reikia mažesnio kiekio šilumos, kad palaikyti tinkamą gyvenamųjų patalpų temperatūrą. Tokio namo šildymo sistemos paima karštą vandenį iš miesto šilumos tinklų (8 paveikslas, „Karštas termofikatas“), o į tinklą grąžina aukštesnės temperatūros vandenį (8 paveikslas, „Grįžtamasis termofikatas“) lyginant su vandeniu, kuris grįžta į šilumos tinklus iš nerenovuotų namų. Bendrovė, tuo tarpu, miesto šilumos perdavimo tinkle privalo nuolat palaikyti „karšto termofikato“ temperatūrą ir tam skirti atitinkamus resursus, o iš renovuotų namų grįžtantis aukštesnės temperatūros termofikatas išderina šilumos sistemų veikimą ir dėl to didėja šilumos gamybos sąnaudos.

⁴ Valstybės kontrolė. Centralizuoto šilumos tiekimo vertinimas. 2022-02-24 Nr. VRE-1

⁵ Valstybės kontrolė. Centralizuoto šilumos tiekimo vertinimas. 2022-02-24 Nr. VRE-1

Šaltinis – Valstybės kontrolė

8 paveikslas. Centralizuotos šiluminės energijos tiekimas vartotojams.

Grįžtamojo termofikato temperatūros iš renovuotų namų klausimą Bendrovė sprendžia modifikuodama technologinius procesus, kad šilumos perdavimo nuostoliai nedidėtų. Tačiau, būsto ir viešųjų pastatų renovaciją vykdanat atsitiktine tvarka, rizika nesuvaldyti šilumos perdavimo nuostolių augimo išlieka nuolat.

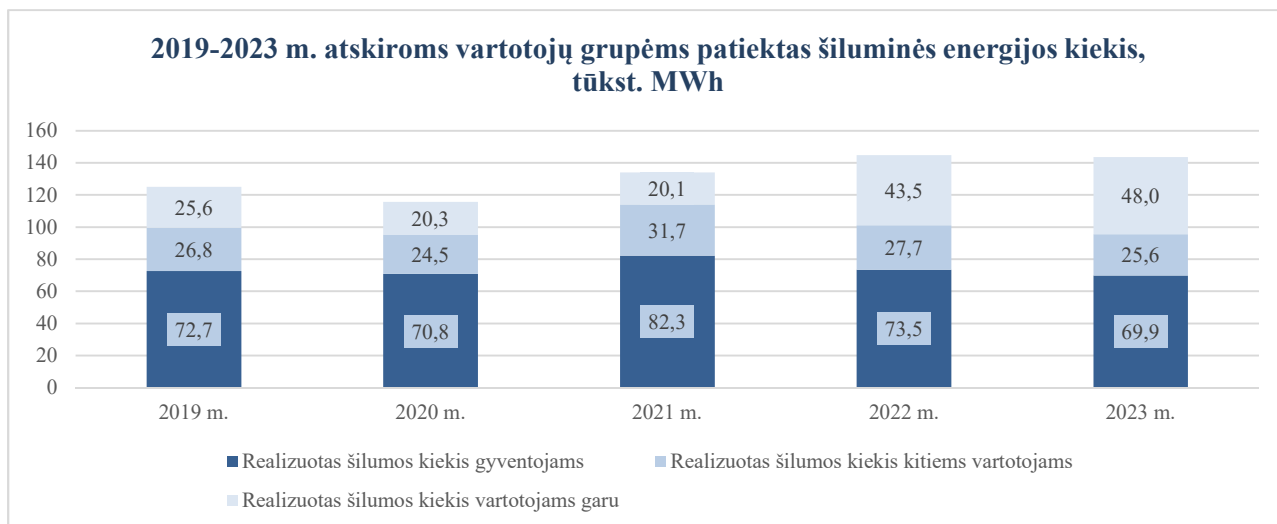
UAB „Utenos šilumos tinklai“ šilumine energija aprūpina 520 pastatų, kuriems ji tiekama termofikaciniu vandeniu, garu ir kondensatu. Utenos mieste yra 312 daugiabučių gyvenamųjų namų, iš kurių tik 65 renovuoti ir 5 naujos statybos. Pagal UAB „Utenos būtų ūkis“ pateiktą informaciją, 2023 metais renovuoti 8 daugiabučiai gyvenamieji namai. Remiantis 2023 metų duomenimis, iš 299 gyvenamųjų daugiabučių namų, kurių butų mokėjimus už patiektą šiluminę energiją administruoja Bendrovė, 28 namai yra vieno – dviejų aukštų, 28 namai – trijų-keturių aukštų, 220 namų – penkių aukštų ir 23 namai šešių – devynių aukštų.

Vartotojų skaičiaus kitimas, suvartotas šiluminės energijos kiekis per paskutiniuosius 5 metus pateikiamas 2 lentelėje.

2 lentelė. Pagrindiniai šilumos vartotojų ir patiektos šilumos duomenys.

Eil. Nr.	Rodiklis/metai	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Vartotojų skaičius, vnt.	9627	9695	9706	9787	9913
1.1.	gyventojai	9370	9436	9448	9524	9643
1.2.	biudžetinės organizacijos	46	44	43	43	44
1.3.	verslo/pramonės įmonės ir kiti vartotojai	211	215	215	220	226
2.	Į tinklą patiektas šilumos kiekis, tūkst. MWh	145,411	134,882	156,004	168,033	169,109
3.	Šilumos perdavimo nuostoliai, tūkst. MWh	20,2845	19,276	21,93041	23,339	25,623
4.	Šilumos perdavimo nuostoliai, proc.	13,9	14,3	14,1	13,9	15,2
5.	Realizuotas šilumos kiekis, tūkst. MWh:	125,127	115,606	134,073	144,694	143,486
5.1.	gyventojams	72,766	70,821	82,275	73,475	69,905
5.2.	biudžetinėms organizacijoms	16,072	14,554	18,879	16,864	15,360
5.3.	verslo/pramonės įmonėms ir kitiems vartotojams	36,289	30,231	32,919	54,355	58,221

Bendrovė 2023 m. turėjo 9913 vartotojų, iš kurių 97,3 proc. sudarė gyventojai. Gyventojams patiekiamą šiluminę energiją sudaro tik apie 50% viso vartotojams patiekiamo šiluminės energijos kiekio (9 paveikslas).

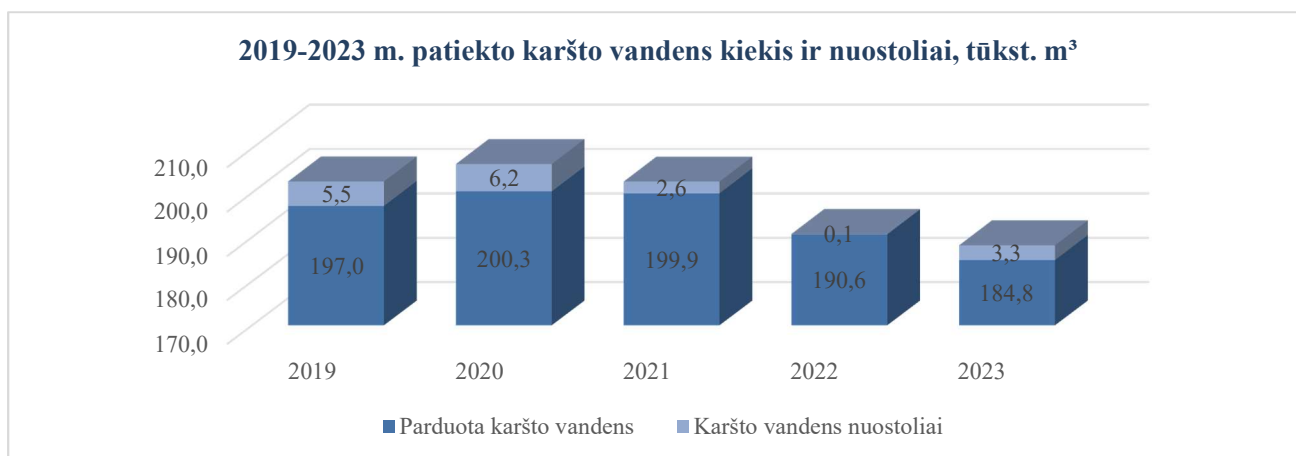

9 paveikslas. 2019-2023 m. atskiroms vartotojų grupėms patiektas šiluminės energijos kiekis.

Pastaruoju metu šiluminės energijos gamyba ir tiekimas padidėjo dėl UAB „Rokiškio pieno gamyba“ didesnio garų suvartojimo.

3.1.2.2. Karštas vanduo

Utenos miesto gyventojams Bendrovė tiekia karštą vandenį, keičia/įrengia vandens apskaitos prietaisus daugiabučių namų butuose, pagal kuriuos daugiabučių namų vartotojai atsiskaito su Bendrove už suvartotą karštą vandenį. Karšto vandens vartotojų butuose, negyvenamosios paskirties patalpose sumontuoti 14176 karšto vandens skaitikliai.

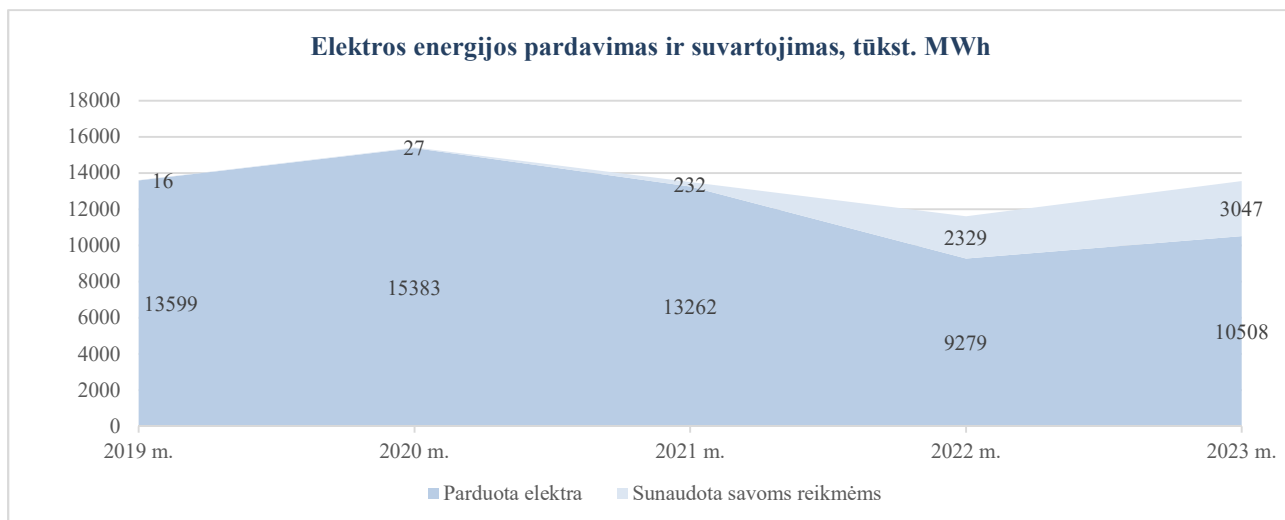

10 paveikslas.. 2019-2023 metais patiekto karšto vandens kiekis ir nuostoliai.

Karšto vandens nuostolių dydžio svyravimus sukelia vartotojų karšto vandens faktiškai suvartoto ir deklaruoto kiekio neatitikimai.

3.1.2.3. Elektros energija

Bendrovė gamina elektros energiją. Dalis Bendrovės pagamintos elektros energijos dalis sunaudojama savoms reikmėms, kita dalis parduodama rinkoje.

11 paveikslas. Elektros energijos pardavimas ir suvartojimas savoms reikmėms.

2022 m. išaugus elektros energijos kainai, dalis Termofikacinėje elektrinėje pagamintos elektros energijos buvo pradėta naudoti savoms reikmėms (šilumos ir elektros gamybai), todėl 2022 m. ir 2023 m. sumažėjo parduotos į tinklą elektros energijos kiekis. 2022 m. Bendrovė savo jėgomis atliko elektros energijos linijas maitinančių technologinių įrenginių modernizaciją, kuri įgalino padidinti Termofikacinėje elektrinėje pagaminamos elektros energijos suvartojimą savoms reikmėms, sumažinant iš tinklo perkamos elektros energijos kiekį.

Naudodamasi Lietuvos Respublikos aplinkos sektoriaus projektų finansavimo parama (administratorius APVA), 2020 metais Bendrovė įsirengė 100 kW galios saulės fotovoltinę elektrinę, kuri per metus pagamina apie 140 MWh elektros energijos. Visa pagaminta elektros energija sunaudojama šiluminės energijos gamybai.

3.1.3. Žmogiškieji ištekliai

Įmonės darbuotojai yra pagrindinis vertės vartotojams kūrimo veiksnys. Efektyvus Bendrovės darbuotojų darbas, adekvatus jų skatinimas svariai įtakoja kokybiškų ir vartotojų poreikius atitinkančių paslaugų teikimą ir strateginių tikslų įgyvendinimą. 3 lentelėje nurodytas Bendrovės darbuotojų vidutinis skaičius. 2019 - 2023 m. optimizavus darbo funkcijas, darbuotojų skaičius mažėjo nuo 73 iki 65.

3 lentelė. Vidutinis darbuotojų skaičius 2019–2023 m.

Metai/Darbuotojų grupės	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Vadovai	4	4	4	4	4
Administracijos darbuotojai	18	19	18	18	19
Katilinių ir remonto tarnybos darbininkai	26	24	23	24	23
Elektros ir automatikos tarnyba	3	2	2	2	2
Šilumos tinklų tarnyba	7	7	7	7	7
Šilumos realizacijos tarnyba	9	6	6	5	4
Veiklos aptarnavimo tarnyba	6	6	7	6	6
Viso:	73	68	67	66	65

Darbininkai sudaro 64,6 proc. visų darbuotojų, vadovai ir specialistai – 35,4 proc. Tai didelę patirtį turintys darbuotojai: 72,3 proc. visų jų Bendrovėje dirba jau daugiau kaip 10 metų. Vidutinis Bendrovė darbuotojų darbo stažas – 20 metų.

Darbuotojų atlyginimų dydis priklauso nuo Bendrovės veiklos rodiklių, darbuotojų kompetencijų ir pasiektų darbo rezultatų. Vidutinis darbuotojų darbo užmokestis 2019 – 2023 m. kito nuo 1624 iki 2372 Eur, t. y. vidutinis atlyginimas per šį laikotarpį pakilo 748 Eur arba 46 proc.

Bendrovėje veikia profesinė sąjunga, su kuria Bendrovės administracija glaudžiai bendradarbiauja sprendžiant saugos ir sveikatos, darbo apmokėjimo, socialinius ir kitus darbuotojams aktualius klausimus. Visiems Bendrovės darbuotojams galioja kolektyvinė sutartis, kurioje numatyti šalių įsipareigojimai, darbo organizavimo, darbo apmokėjimo, darbuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo klausimai, darbuotojų saugos ir sveikatos priemonės, socialinės garantijos darbuotojams ir profesinės sąjungos veiklos garantijos.

Darbuotojams suteikiamos visos socialinės garantijos, nustatytos pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą, kitus su darbo teise susijusius įstatymus ir teisės aktus. Rūpinantis darbuotojų gerove, Bendrovėje taikomos motyvacinės profilaktinės sveikatos ir poilsio priemonės. Bendrovėje yra organizuojami šventiniai, kultūros renginiai, kuriuose gali dalyvauti visi Bendrovės darbuotojai. Didžiųjų metų švenčių proga Bendrovės darbuotojai papildomai motyvuojami. Siekiant, kad darbuotojų kvalifikacija ir kompetencija atitiktų keliamus reikalavimus ir atliekamo darbo pobūdį, darbuotojai nuotoliniu būdu tobulina įgūdžius įvairiuose mokymuose bei seminaruose. Bendrovėje užtikrinta saugi darbo aplinka, kad darbuotojai organizuotai ir saugiai galėtų elgtis ekstremalių situacijų metu, organizuojami priešgaisrinės saugos, pirmosios pagalbos, civilinės saugos mokymai ir pratybos. Darbuotojams, jeigu leidžia jų veiklos pobūdis ir specifika, sudaromos sąlygos dirbti nuotoliniu būdu.

3.1.4. Paslaugos ir vartotojų vertinimas

Bendrovės vartotojų struktūra yra stabili ir auganti dėl Bendrovės 2019 metais teisingai pasirinktos strateginės krypties ir veiksmų siekiant efektyvaus centralizuoto šilumos tiekimo, (4 lentelė).

4 lentelė. Vartotojų struktūra.

Vartotojų struktūra	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Gyventojai	363	366	374	381	383
• Daugiabučiai namai	312	312	312	312	312
• Individualūs namai	51	54	62	69	71
Verslo įmonės	2	2	2	2	2
Viešojo sektoriaus įmonės	64	64	65	65	65
Kitos įmonės	63	65	68	68	70

Investicijomis į modernias technologijas, atnaujinant energijos gamybos šaltinius ir plečiant šilumos gamybos iš AEI apimtis, Bendrovė sugebėjo sumažinti šilumos kainas, padidinti šilumos gamybos efektyvumą, sumažinti šilumos tiekimo nuostolius. Eilę metų šilumos kaina Utenoje yra viena mažiausių Lietuvoje. VERT duomenimis, 2023 m. lapkričio - 2024 m. vasario mėnesiais UAB „Utenos šilumos tinklai“ centralizuotai tiekiamos šilumos kaina mažiausia Lietuvoje⁶.

⁶ [VERT. Šilumos kainos statistika](#)

Bendrovė yra viena pažangiausių šalies centralizuoto šilumos tiekimo įmonių. Joje siekiama užtikrinti patikimą šilumos ir karšto vandens tiekimą, nuolat gerinti vadybą, informuoti vartotojus apie vykdomus projektus, šilumos perdavimo tinklų remontų ypatumus ir su jais susijusius ribojimus, pagrindines veiklos kryptis, diegti naujausias technologijas, kviešti vartotojus diskusijoms apie aktualius šilumos ir karšto vandens tiekimo, mokėjimų už šilumą klausimus. Visa tai didina Bendrovės patrauklumą, motyvuoja naujus vartotojus jungtis prie centralizuoto šilumos tiekimo tinklo ir naudotis Bendrovės teikiamomis paslaugomis.

3.1.5. Energetinis saugumas

Energetinis saugumas – sistemos sugebėjimas nepertraukiamai tiekti energiją vartotojams nepadidintomis kainomis (kainos lyginamos su ankstesnių metų kainomis, su kitų regionų energijos tiekimo kainomis, arba su rinkos kainomis), sistemos atsparumas tiekimo sutrikimams ir kainų padidėjimui įvairių galimų trikdžių aplinkoje (atskirų kuro rūšių tiekimo nutraukimas, infrastruktūros gedimai ir pan.).

Šiuo metu beveik visa Utenos miestui reikalinga šiluminė energija pagaminama katilinėje Utenos RK, turinčioje bendrą instaliuotą 126,9 MW garo ir vandens šildymo katilų galingumą. Katilinėje eksploatuojami biokuru kūrenami šilumos gamybos įrenginiai:

- garo katilas (GK-3) Danstoker, galia 8,5 MW (2015 m.);
- garo katilas (GK-7) DE 25/14, galia 8,0 MW (2002 m.);
- vandens šildymo katilas (VŠK-9), galia 8,0 MW (2012 m.);
- vandens šildymo katilas (VŠK-10), galia 8,0 MW (2018 m.);
- Utenos Termofikacinėje elektrinėje (TE) sumontuotas garo katilas (GK-1) PRH10700, galia 10,7 MW (2012 m.), garo turbina, 2,55 MW galios elektros generatorius, kondensatorius, kondensacinis ekonomaizeris, kiti pagalbiniai įrenginiai šiluminės ir elektros energijos gamybai.

Gamtinėmis dujomis ir mazutu kūrenami įrenginiai:

- vandens šildymo katilai Thermax-heater (VŠK, 4 vienetai), kiekvieno galia po 12,0 MW kūrenant mazutu arba 14,0 MW kūrenant gamtinėmis dujomis (2001-2008 m.);
- garo katilas Thermax (GK-8), galia 7 MW kūrenant mazutu arba gamtinėmis dujomis (2000 m.);
- garo katilas Thermax (GK-2), galia 10 MW kūrenant gamtinėmis dujomis (2009 m.).

Šiuo metu biokuru kūrenami katilai GK-3, GK-7, VŠK-9 turi galimybę dirbti su kondensaciniais ekonomaizeriais arba be jų per apėjimo linijas į esamą metalinį kaminą. Utenos TE ir VŠK-10 taip turi galimybę dirbti per įrengtą atskirą kondensacinį ekonomaizerį arba be jo į esamą metalinį arba mūrinį kaminus. Garo katiluose generuojamas garas tiekiamas miesto pramonės įmonėms, palaikant 12 bar slėgį kolektoriuje, o dalis garo (iki 1 t/h) panaudojama savosioms reikmėms tenkinti (vandeniui deaeruoti, mazutui šildyti). Veikiant garo katilams, bet būnant mažam garo poreikiui, dalis garo panaudojama šilumos tinklų vandeniui šildyti. Šiam tikslui įrengti du PSV-90-7-15 vertikalūs šilumokaičiai, kurių bendras maksimalus galingumas 14 MW.

Utenos miesto šilumos vartotojų didžiausias šiluminės energijos poreikis termofikaciniu vandeniu būna iki 50 MW šildymo sezono metu, o mažiausias - 4 MW vasaros metu. 2023 metais maksimalus galios poreikis buvo 46,4 MW. panaudojant Kelių skirtingų kuro rūšių panaudojimas leidžia patikimai ir nepertraukiamai gaminti ir tiekti šiluminę energiją vartotojams, tuo pačiu lygiagrečiai atliekant periodinę įrenginių techninę

priežiūrą ir remontą. Bendrovės teritorijoje sukurta tinkama infrastruktūra (mazuto ūkis, biokuro sandėliavimo aikštelės), leidžianti sukaupti pakankamas šiluminės ir elektros energijos gamybai reikalingo kuro atsargas.

3.2. Išoriniai veiksniai

3.2.1. Socialiniai – ekonominiai veiksniai

Bendrovės strategijos formavimui įtakos turi Utenos miesto socialinių rodiklių pokyčiai ir tendencijos. Remiantis Valstybės duomenų agentūros duomenimis, po daugiamečio nuolatinių gyventojų skaičiaus mažėjimo, 2022 - 2023 metais stebimas nežymus gyventojų skaičiaus augimas. Utenos mieste 2023 m., lyginant su 2021 m. gyventojų padaugėjo 5 proc., 2022 m. 4,3 proc., tai teigiama tendencija. Jei gyventojų skaičiaus didėjimo Utenos mieste tendencija išsilaikys, tai gali turėti teigiamos įtakos Bendrovės veiklai, nes galėtų didėti potencialių vartotojų skaičius.

5 lentelė. Nuolatinis gyventojų skaičius liepos 1 d.⁷

	Vidutinis metinis gyventojų skaičius, asmenys				
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.
Lietuvos Respublika	2 814 827	2 815 155	2 808 219	2 834 340	2 867 725
Utenos apskritis	129 755	128 224	126 683	125 629	126 006
Utenos rajono savivaldybė	37 797	37 590	37 442	37 490	38 420
Utenos miestas	25 522	25 431	25 285	25 445	26 537

Nedarbo lygis yra svarbus socialinis rodiklis. Nedarbo lygis didina socialiai remtinų asmenų skaičių, mažina vartotojų pirkimo galimybes, persiskirsto išlaidų prioritetai.

6 lentelė. Nedarbo lygis⁸

	Nedarbo lygis, proc.			
	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Lietuvos Respublika	6,3	8,5	7,1	5,9
Utenos apskritis	10,5	15,0	12,4	11,7

Nedarbo lygis Utenos apskrityje yra ženkliai didesnis, nei Lietuvos vidurkis. 2022 metais Lietuvoje nedarbo lygis siekė 5,9 proc., o Utenos apskrityje net 11,7 proc. Tačiau įžvelgiama ir teigiama tendencija, nes nedarbo lygis Utenos apskrityje nuo 2020 m. mažėja.

3.2.2. Politiniai ir teisiniai veiksniai

Pagrindinė ES valstybių narių teisinė priemonė energijos vartojimo efektyvumo srityje yra 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2018/2002/ES, kuria iš dalies keičiama direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo Energijos vartojimo efektyvumo direktyva (toliau – Direktyva),

⁷ [Valstybinės duomenų agentūros statistinė informacija](#). 2019 – 2023 m. liepos 1 d. fiksuotas nuolatinis gyventojų skaičius Lietuvoje, Utenos apskrityje, rajone ir mieste

⁸ [Valstybinės duomenų agentūros statistinė informacija](#). Nedarbo lygis 2019 – 2022 m. Lietuvoje ir Utenos apskrityje

kuria Lietuva įpareigota kasmet nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. sutaupyti ne mažiau kaip po 0,8% metinio suvartojamos galutinės energijos kiekio, o tai atitinka tokį energijos kiekį, kuris skaičiuojant suminiu (akumuliaciniu) metodu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. lygus ne mažiau kaip 27 TWh galutinės energijos.

Atsižvelgdama į ES tikslus ir keliamus nacionalinius reikalavimus Lietuva parengė Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją⁹ (toliau - NENS), o atitinkamus reikalavimus įtvirtino Šilumos ūkio įstatyme bei poįstatyminiuose teisės aktuose.

Pagrindinis NENS tikslas šilumos ūkio srityje – nuoseklus ir subalansuotas centralizuoto šilumos tiekimo sistemų atnaujinimas ir optimizavimas, užtikrinantis efektyvų šilumos vartojimą, patikimą, ekonomiškai patrauklų (konkurencingą) tiekimą ir gamybą, sudarantis galimybę diegti modernias ir aplinkai palankias technologijas, naudojančias vietinius ir AEI, užtikrinantis sistemos lankstumą ir palankią terpę investicijoms. Vykdamas šilumos ūkio sritys Lietuvoje plėtrą, siekiama, kad:

- iki 2030 metų iš AEI ir vietinių energijos išteklių pagaminta centralizuotai tiekiamą šiluminę energiją sudarytų 90 proc. visos centralizuotai tiekiamos šiluminės energijos;
- iki 2050 metų iš AEI ir vietinių energijos išteklių pagaminta centralizuotai tiekiamą šiluminę energiją sudarytų iki 100 proc. visos centralizuotai tiekiamos šiluminės energijos.

NENS numatytus tikslus siekiama įvykdyti šiomis kryptimis:

1. Reguliacinės aplinkos įvertinimas ir (ar) keitimas.

- teisinio reguliavimo aplinkos, skatinančios investicijų pritraukimą ir sudarančios nediskriminacinę aplinką visiems centralizuotai tiekiamos šilumos rinkos dalyviams, įtvirtinimas;
- apsirūpinimo šilumine energija centralizuoto šilumos tiekimo būdu pastatuose skatinimas ir prioriteto teikimas urbanizuotose teritorijose, siekiant mažinti oro taršą;
- decentralizuoto sektoriaus apsirūpinimo šilumine energija esamos situacijos ir perspektyvinės raidos įvertinimas, numatant racionalias raidos kryptis, įvertinant šilumos gamybos technologijų kaitą, didinančią šilumos gamybos ir vartojimo efektyvumą;
- vėsumos energijos sektoriaus esamos situacijos įvertinimas, perspektyvinės analizės atlikimas ir gairių, numatančių racionaliausius apsirūpinimo vėsumos energija sprendinius, nustatymas;
- galiojančių rezervinės šilumos gamybos galių įvertinimas.

2. Techninių sprendinių įgyvendinimo uždaviniai.

- saulės šviesos ir šiluminę energiją naudojančių technologijų, šilumos saugyklų centralizuotai tiekiamos šilumos gamyboje panaudojimo galimybių vertinimas ir, kai tai ekonomiškai pagrįsta, jų diegimas;
- šilumos apskaitos duomenų nuotolinio nuskaitymo sistemų diegimas;
- racionaliai didelio naudingumo kogeneracinių elektrinių, didinančių vietinės elektros energijos gamybos galimybes, plėtra;
- laiku modernizuojami (kai nebėra ekonominio pagrįstumo ir (ar) dėl aplinkosauginių aspektų, keičiami arba statomi nauji):

⁹ [Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, 2012 m. birželio 26 d. Nr. XI-2133](#)

- i. esami biokuro deginimo įrenginiai arba, kai tai ekonomiškai pagrįsta, kogeneraciniai įrenginiai, siekiant išlaikyti AEI balansą;
- ii. esami šilumos perdavimo įrenginiai ir jų sistemos, siekiant sumažinti šilumos nuostolius ir sudaryti sąlygas optimaliai šilumos perdavimo tinklo plėtrai.

UAB „Utenos šilumos tinklai“ veikia keliuose teisinės aplinkos lygmenyse, įskaitant ES bei nacionalinę (Lietuvos Respublikos) teisinę aplinką. Šiuose lygmenyse yra nustatyti įvairūs tikslai ir reikalavimai, kurių turi būti laikomasi.

ES žaliojo kurso politika yra orientuota į keletą svarbių tikslų, įskaitant:

- **Energetikos efektyvumo didinimas.** ES siekia didinti energijos naudojimo efektyvumą, įskaitant šilumos tiekimą, kad būtų mažinamas energijos suvartojimas ir išmetamųjų teršalų kiekis. ES nustatė tikslą iki 2030 m. bent 40 % sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, lyginant su 1990 m. Lemiamos reikšmės šiuo atveju turi tikslas gaminti švaresnę energiją pasitelkiant technologinius tyrimus ir inovacijas.
- **Atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimas.** ES skatina švarių ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą, įskaitant šiluminės energijos gamybą ir tiekimą iš tokių šaltinių. ES nustatė tikslą, kad 2030 metais bent 32 proc. bendro energijos suvartojimo turėtų būti užtikrinama iš atsinaujinančių energijos šaltinių. Tai apima biomasę, saulės energiją, vėjo energiją ir kitus atsinaujinančius šaltinius.
- **Šiluminės energijos tiekimo efektyvumo didinimas.** ES skatina modernizuoti šilumos tiekimo infrastruktūrą ir procesus, kad būtų padidintas šiluminės energijos gamybos ir tiekimo efektyvumas, mažinamas poveikis aplinkai. ES taip pat skatina investicijas į modernią ir efektyvią šilumos tiekimo infrastruktūrą. Tai apima naujų technologijų diegimą, šilumos siurblių naudojimą ir infrastruktūros priežiūrą.
- **Emisijų mažinimas.** Be tiesioginių šilumos tiekimo tikslų, ES taip pat įsipareigojo mažinti išmetamųjų teršalų kiekį. Europos žaliojo kurso tikslas – užtikrinti, kad ES klimato, energetikos, transporto ir mokesčių politika būtų tinkama iki 2030 m. sumažinti grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 55 proc., lyginant su 1990 m. ir iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą, kaip tai privaloma pagal Europos klimato teisės aktą¹⁰.

Šie tikslai yra integrali ES energetikos politikos dalis ir yra įgyvendinami per įvairias priemones, tokias kaip reglamentai, finansavimas ir skatinimo mechanizmai.

2023 m. spalio 1 d. įsigaliojo nauji Lietuvos Respublikos Šilumos ūkio įstatymo¹¹ pakeitimai, aktualūs Bendrovės veiklai:

Šilumos ūkio planavimas. Rengiami dviejų lygių dešimties metų šilumos ūkio planavimo dokumentai:

- Šilumos ūkio specialusis planas yra dešimčiai metų sudaromas savivaldybių specialiojo planavimo dokumentas, kuriame, įgyvendinant šilumos ūkio plėtros priemones, nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos, nurodomi galimi ir alternatyvūs šildymo būdai, šilumos gamybos įrenginiai, tenkinant šilumos vartotojų poreikius pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis ir neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai;
- Šilumos tiekimo įmonės dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicinis planas yra rengiamas

¹⁰ [Europos klimato teisės aktas](#) (angl. European Climate Law)

¹¹ [Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymas](#)

šilumos tiekėjo. Šį planą šilumos tiekimo įmonė atnaušina ne rečiau kaip kas trejus metus ir iki einamųjų metų spalio 1 dienos teikia tvirtinti atitinkamos savivaldybės institucijai. Šilumos tiekimo įmonės dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicinis planas grindžiamas esamu ir numatomu šilumos gamybos poreikiu ir šilumos gamybos pajėgumais, jame nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos šilumos tiekimo sistemų reikalingam pajėgumui, efektyvumui ir saugumui užtikrinti.

Šilumos kainodara. Iki Lietuvos Respublikos Šilumos ūkio įstatymo pakeitimų, šilumos bazinė kaina buvo ilgalaikė ir sudaryta iš pastoviosios ir kintamosios šilumos bazinės kainos dedamųjų¹², nustatyta ne trumpesniai kaip 3 metų ir ne ilgesniai kaip 5 metų laikotarpiui. Minėtą laikotarpį pasirinkdavo savivaldybių tarybos ar šilumos įmonės. Abi kainos dedamosios buvo taikomos šilumos kainoms apskaičiuoti. Nustatomas šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų bazinis lygis, kuris apibrėžiamas kaip 3–5 metų laikotarpiui nustatomas šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų lygis, apimantis pastoviąją ir kintamąją šio lygio dalis:

- Šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų bazinio lygio kintamoji dalis, apibrėžiama kaip kintanti šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų bazinio lygio dalis, kasmet koreguojama šilumos tiekėjo ar reguliuojamo nepriklausomo šilumos gamintojo pagal Šilumos kainų nustatymo metodiką.
- Šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų bazinio lygio pastovioji dalis, apibrėžiama, kaip pastovi šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų bazinio lygio dalis, kasmet koreguojama šilumos tiekėjo ar reguliuojamo nepriklausomo šilumos gamintojo pagal Šilumos kainų nustatymo metodiką.

Šilumos gamyba ir supirkimas. Atliekinę šilumos energiją generuojantys asmenys turi teisę ją tiekti į šilumos tiekimo sistemą. Šilumos tiekėjas jam priklausančioje aprūpinimo šiluma sistemoje atliekinę šilumos energiją superka ne šilumos aukciono būdu Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše nustatyta tvarka, ne didesne kaip VERT nustatyta didžiausia leistina atliekinės šilumos energijos supirkimo kaina, kuri nustatoma ne trumpesniai kaip vienerių metų laikotarpiui.

Atsiskaitomieji šilumos apskaitos prietaisai. Šilumos ūkio įstatymo 11 ir 15 straipsniuose nustatyta, kad įvadinį atsiskaitomųjų šilumos apskaitos prietaisų rodmenis turi būti galima nuskaityti nuotoliniu būdu.

Vietiniai elektros energijos resursai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo¹³ 72¹ straipsnio nuostatomis, nutrūkus elektros energijos persiuntimui, perdavimo sistemos operatorius (šiuo atveju ESO) yra įpareigotas atstatyti elektros energijos persiuntimą vartotojams ne vėliau, kaip per 12 valandų. Dėl gamtos reiškinių sukeltos energetikos objektų ir įrenginių avarijos perdavimo sistemos operatorius gali užtrukti iki 72 valandų atstatyti elektros energijos persiuntimą. Elektros energijos persiuntimo klausimai neatleidžia Bendrovės nuo pareigos užtikrinti nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams. Todėl Bendrovė turi perspektyvoje užsitikrinti pakankamus vietinius elektros energijos resursus, kuriuos galėtų panaudoti šilumos gamybai nutrūkus elektros energijos persiuntimui iš tinklų.

Veiksnių visuma rodo, kad ES ir nacionalinei politinei aplinkai pertvarkant šalies šilumos ūkį, Bendrovei atsiranda įpareigojimai savo resursais prisitaikyti prie griežtėjančių reikalavimų.

3.2.3. Aplinkosauginiai veiksniai

Viešosios iniciatyvos aplinkosaugos srityje Lietuvoje vykdomos vadovaujantis nacionaliniu energetikos ir klimato srities veiksmų planu 2021–2030 metams (toliau – NEKSVP). Planas šiuo metu aktualizuojamas remiantis ir integruojant Lietuvos nacionalinių teisės aktų, tarptautinių įsipareigojimų, strategijų ir kitų

¹² apskaičiuotų pagal VERT patvirtintą [šilumos kainų nustatymo metodiką](#)

¹³ [Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas](#)

planavimo dokumentų nuostatas, tikslus, uždavinius, įgyvendinamas ir planuojamas įgyvendinti priemonės¹⁴. Be kitų nacionalinių planavimo dokumentų į NEKSVP iš esmės integruojami NENS, Nacionalinio oro taršos mažinimo plano (toliau – NOTMP)¹⁵ tikslai. Lietuva yra įpareigota iki 2024 m. birželio 30 d¹⁶ atnaujinti NEKSVP.

Bendrovei aktuoliuose oro taršą reglamentuojančiuose nacionaliniuose teisės aktuose, suderinant su NEKSVP, NENS bei NOTMP, 2025 ir 2030 metais griežtėja kurą deginančių įrenginių (toliau – KDĮ) taršos normos.

Bendros šiuo metu galiojančios išmetamų teršalų iš KDĮ normos LAND 43-2013¹⁷ nustato KDĮ išmetamųjų dujų šalinimo per kamina į aplinkos orą ribinius dydžius, kai KDĮ nominali šiluminė galia lygi arba didesnė kaip 1 MW, bet nesiekia 50 MW. Bendrovei aktualūs oro taršos ribiniai dydžiai KDĮ, neviršijantiems 50 MW, pateikti 7 lentelėje.

7 lentelė. Išmetamų teršalų ribinės vertės iš kurą deginančių įrenginių, kurių nominali šiluminė galia nuo 1 MW iki 20 (50) MW.

Kuro rūšis	Kurą deginančio įrenginio nominali šiluminė galia, MW	Išmetamų teršalų ribinė vertė, mg/Nm ³								Standartinė O ₂ koncentracija, tūrio proc.
		SO ₂		NO _x		CO		KD		
		esamas įrenginys	naujas įrenginys	esamas įrenginys	naujas įrenginys	esamas įrenginys	naujas įrenginys	esamas įrenginys	naujas įrenginys	
Dujinis kuras	1 ≥ MW < 50	nenormuojama	35 ¹	350	350	400	400	nenormuojama	20 ⁵	3 %
Skystasis kuras	1 ≥ MW < 20	1700 ²	1700	650	450 ²	500	500	250	200	3 %
Kietasis kuras	1 ≥ MW < 20	2000	2000	650 ³	650 ³	2000 ⁴	1000 ⁴	700	400	6 %

¹ Deginant mažo kaloringumo dujas, gazifikacijos būdu gautas iš atliekų perdirbimo, kokso krosnių dujas, aukštakrosnių dujas – 800 mg/Nm³.

² Dūmavamzdžių katilams – 750 mg/Nm³.

³ Deginant biokurą – 750 mg/Nm³.

⁴ Deginant biokurą – 4 000 mg/Nm³.

⁵ Ribinės vertės laikymosi kontrolė privaloma, kai nustatoma viršyta CO ribinė vertė.

2020 metais įsigaliojus naujoms taršos normoms¹⁸, Bendrovei nuo 2025 m. sausio 1 d. griežtėja KDĮ taršos reikalavimai - SO₂ ir kietosioms dalelėms (KD) nustatytos ribinės vertės negalės viršyti atitinkamai 1100 mg/Nm³ ir 150 mg/Nm³, o NO_x ribinė vertė lieka ta pati, kaip 7 lentelėje.

Nuo 2030 m. sausio 1 d. esamiems vidutiniams KDĮ, kurių vardinė šiluminė galia yra didesnė kaip 5 MW¹⁹, t.y. Bendrovės naudojamiems garo ir vandens šildymo katilams (įskaitant kondensacinius ekonomizerius), bus taikomos 8 lentelėje pateiktos išmetamųjų teršalų ribinės vertės.

¹⁴ [Lietuvos Respublikos nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų plano \(NEKSVP\) 2021-2030 m. projektas](#)

¹⁵ [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas 2019 m. balandžio 17 d. Nr. 371 dėl nacionalinio oro taršos mažinimo plano \(NOTMP\) patvirtinimo](#)

¹⁶ [Klimato kaita. Pagrindinių strateginių dokumentų integravimas į NEKSVP](#)

¹⁷ [2013 m. balandžio 10 d. aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-244 „Dėl išmetamų teršalų iš kurą deginančių įrenginių normų LAND 43-2013 patvirtinimo“](#)

¹⁸ [2017 m. rugsėjo 18 d. aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-778 „Dėl išmetamų teršalų iš vidutinių kurą deginančių įrenginių normų patvirtinimo“ \(2020-07-22 Nr. D1-447 redakcija\)](#), 18 p.

¹⁹ [2017 m. rugsėjo 18 d. aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-778 \(2020-07-22 Nr. D1-447 redakcija\)](#), įvertinus 18 p. pagal kurį Aplinkos apsaugos agentūra gali taikyti išimtį Bendrovės KDĮ taršos normoms.

8 lentelė. Esamiems vidutiniams KDI, kurių vardinė šiluminė galia viršija 5 MW, išskyrus variklius ir dujų turbinas, taikomos išmetamų teršalų ribinės vertės (mg/Nm³).

Teršalas	Kieta biomasė	Kitas kietasis kuras	Gazolis	Skystasis kuras, išskyrus gazolį	Gamtinės dujos	Dujinis kuras, išskyrus gamtines dujas
SO ₂	200 ⁽¹⁾⁽²⁾	400 ⁽³⁾	–	350 ⁽⁴⁾	–	35 ⁽⁵⁾⁽⁶⁾
NO _x	650	650	200	650	200	250
KD	30 ⁽⁷⁾	30 ⁽⁷⁾	–	30	–	–

⁽¹⁾ Vertė netaikoma tik kietąją medieną deginantiems vidutiniams KDI.

⁽²⁾ 300 mg/Nm³ deginant šiaudus vidutiniuose KDI.

⁽³⁾ 1 100 mg/Nm³ eksploatuojant vidutinius KDI, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra 5 MW ar didesnė, ir 20 MW ar mažesnė.

⁽⁴⁾ Iki 2030 m. sausio 1 d. – 850 mg/Nm³ mazutą deginant vidutiniuose KDI, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra 5 MW ar didesnė, ir 20 MW ar mažesnė.

⁽⁵⁾ 400 mg/Nm³ deginant mažo kaloringumo koksavimo krosnių dujas; 200 mg/Nm³ geležies ir plieno pramonėje deginant mažo kaloringumo aukštakrosnės dujas.

⁽⁶⁾ 170 mg/Nm³ deginant biodujas.

⁽⁷⁾ 50 mg/Nm³ eksploatuojant vidutinius KDI, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra 5 MW ar didesnė, ir 20 MW ar mažesnė.

Nuo 2030 m. sausio 1 d. esamiems vidutiniams KDI, kurių vardinė šiluminė galia yra 1 MW ar didesnė ir 5 MW ar mažesnė²⁰, t.y. Bendrovės naudojamoms kogeneracinėms jėgainėms su dujiniais vidaus degimo varikliais, išskyrus variklius ir dujų turbinas, bus taikomos 9 lentelėje pateiktos išmetamųjų teršalų ribinės vertės (mg/Nm³).

9 lentelė. Esamiems vidutiniams KDI, kurių vardinė šiluminė galia yra 1 MW ar didesnė, ir 5 MW ar mažesnė, išskyrus variklius ir dujų turbinas, taikomos išmetamų teršalų ribinės vertės (mg/Nm³).

Teršalas	Kieta biomasė	Kitas kietasis kuras	Gazolis	Skystasis kuras, išskyrus gazolį	Gamtinės dujos	Dujinis kuras, išskyrus gamtines dujas
SO ₂	200 ⁽¹⁾⁽²⁾	1100	–	350	–	200 ⁽³⁾
NO _x	650	650	200	650	250	250
KD	50	50	–	50	–	–

⁽¹⁾ Vertė netaikoma tik kietąją medieną deginantiems vidutiniams KDI.

⁽²⁾ 300 mg/Nm³ deginant šiaudus vidutiniuose KDI.

⁽³⁾ 400 mg/Nm³ geležies ir plieno pramonėje deginant mažo kaloringumo koksavimo krosnių dujas.

Griežtėjančios KDI oro taršos normos turės įtakos Bendrovės šilumos gamybos įrenginiams. 8 ir 9 lentelėse skirtingomis spalvomis paryškintos ribinės oro taršos vertės, kurios nuo 2030 m. sausio 1 d. bus taikomos Bendrovės šilumos gamybos įrenginiams pagal atskiras kuro rūšis:

- **Žalia spalva paryškintos** oro taršos vertės žymi biokuro katilams taikomus ir griežtėjančius oro taršos ribinius dydžius. Atliktų oro taršos tyrimų metu nustatyta rizika dėl galimo biokuro kūrenamų TE, GK-3, VŠK-9, VŠK-10 katilų neatitikimo 8 lentelėje nustatytiems ribiniams dydžiams nuo 2030 metų.
- 8 ir 9 lentelėse **melsva spalva** pažymėtos nuo 2030 metų griežtinamos NO_x oro taršos normos Bendrovės gamtinėmis dujomis kūrenamiems katilams (GK-2, VŠK-4, VŠK-4a, VŠK-5, VŠK-6 ir GK-8) ir kogeneracinėms jėgainėms.
- 8 lentelėje **raudona spalva** pažymėtos nuo 2025 metų griežtinamos oro taršos normos Bendrovės mazutu kūrenamiems įrenginiams (VŠK-4, VŠK-4a, VŠK-5, VŠK-6 ir GK-8).

²⁰ [2017 m. rugsėjo 18 d. aplinkos ministro įsakymas Nr. D1-778 \(2020-07-22 Nr. D1-447 redakcija\)](#)

Klimato kaita, pastatų tankumo pokyčiai, pastatų renovacija (šilumos izoliacija), centralizuoto šildymo ir alternatyvių šilumos gamybos ir tiekimo technologijų vystymasis turės įtakos centralizuoto šildymo sistemoms aplinkosaugos ir ekonominiais aspektais. Sumažėjęs šilumos suvartojimas gali neigiamai įtakoti ūkinę ir finansinę centralizuoto šildymo veiklą, tačiau jį galima subalansuoti sumažinus į tinklą paduodamo termofikacinio vandens temperatūrą, panaudojant atliekinę šiluminę energiją ir atsinaujinančius energijos šaltinius.

Kadangi centralizuoto šildymo sistemos dažnai yra efektyvesnės, lyginant su kitais šilumos tiekimo būdais dėl masto ekonomijos ir atliekinės šilumos energijos panaudojimo galimybių, Utenos rajono savivaldybės vykdomas teritorijų planavimas turėtų būti vykdomas taip, kad būtų užtikrinamas tinkamas pastatų tankumas ir renovacijos tempai, tokiu būdu siekiant užtikrinti ilgalaikį ir efektyvų centralizuoto šildymo sistemų funkcionavimą ir vystymą.

Šiuo metu dėl sudėtingos geopolitinės aplinkos biokuras traktuojamas kaip AEI. Tačiau ateityje, tikėtina po 2030 metų, CŠT sektoriaus laukia neišvengiami pokyčiai, susiję su energetikos elektrifikacija, griežtėjančiais ES tvarumo reikalavimais biomasės kurui, susijusiais su tvaria miškininkyste, biokuro deginimo sukeliama oro tarša ir biokuro kaip AEI traktavimu, todėl Bendrovė turi tęsti studijas ir pasirengimą biokurą ateityje palaipsniui pakeisti kitais AEI.

3.2.4. Konkurencinė aplinka

UAB „Utenos šilumos tinklai“ konkurentais yra subjektai, kurie Utenos mieste gali pasiūlyti nuolatinę šildymo paslaugą arba technologijas, leidžiančias autonomiškai užtikrinti nuolatinę šilumą pastate ar patalpoje. Masto ekonomija bei įdirbis, technologinė pažanga ir nuolatinės kryptingos pastangos vartotojų atžvilgiu sukūrė aplinką, kai Bendrovė šiai dienai yra vienintelis centralizuotai tiekiamos šiluminės energijos tiekėjas Utenos mieste.

Šiluminė energija iš nepriklausomų šilumos gamintojų Utenoje neperkama. Potencialiai nepriklausomas šilumos gamintojas mieste galėtų atsirasti, tačiau tai mažai tikėtina. Potencialūs rinkos dalyviai neturi masto ekonomijos teikiamo pranašumo ir atėjimas į rinką pareikalautų pernelyg didelių investicijų sukuriant reikalingą infrastruktūrą. Pramonės, prekybos įmonių atliekinė šiluma šiuo metu yra nepanaudotas potencialus šiluminės energijos šaltinis, kurio naudojimas gali būti vienu iš svarbių sprendimų išlaikant stabilias šilumos kainas ar mažinant jų augimą.

Pavieniai namų ūkiai šiuolaikinių technologinių dėka turi galimybę įsirengti AEI naudojančias sistemas ir tokiu būdu apsirūpinti šiluma. Tokie namų ūkiai ir tampa tikraisiais Bendrovės konkurentais rinkoje. Kuo daugiau atsiranda autonomiškų namų ūkių, tuo mažiau klientų turi Bendrovė ir dėl šios priežasties šilumos kaina vartotojui didėja. Autonomiškumas, kita vertus, kelia ir nemažų iššūkių. Patys namų ūkiai turi skirti resursus AEI sistemų priežiūrai ir rūpintis jų nepertraukiamu veikimu, todėl autonomiškai eksploatuojamų šildymo sistemų patikimumas neaukštas.

Pavienių namų ūkių ir centrinių šilumos tiekėjų konkurencija Lietuvoje suaktyvėjo valstybės institucijoms įgyvendinant ES ir nacionalinius strateginius tikslus aplinkosaugos ir energetikos srityse. Vienas iš pagrindinių NENS tikslų – toliau didinti AEI dalį Lietuvos vidaus energijos gamyboje ir galutiniame energijos suvartojimo balanse, taip mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro importo ir didinant vietinės elektros energijos pajėgumus²¹. Lietuvos energetikos sektoriuje siekiami rezultatai pateikti 10 lentelėje.

²¹ [Lietuvos Energetikos Agentūra](#)

10 lentelė. NENS nustatyti siekiami rezultatai Lietuvos energetikos sektoriuje.

NENS siekiamas rezultatas	2030 metais	2050 metais
AEI dalis galutiniame energijos suvartojimo balanse	45%	80%
AEI ir vietinių išteklių dalis centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje	90%	100%
AEI dalis transporto sektoriuje	15%	50%
AEI dalis elektros suvartojimo balanse	45%	100%
Elektros energijos gamyba Lietuvoje	70%	100%

NENS taip pat numatytas siekis, kad iki 2050 metų ne mažiau kaip 90 proc. miestuose esančių pastatų būtų aprūpinama šiluma iš centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistemų. Valstybės kontrolė pastebi, kad tai yra ambicingas, tačiau gali būti neracionalus siekis, o jo įgyvendinimas nepamatuojamas²².

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (EM), įgyvendindama NENS, NEKSVP bei 2021-2030 metų Nacionalinio Pažangos Plano²³ (NPP) tikslus (2.4.²⁴, 6.3.²⁵ ir 6.5.²⁶), savo 2021-2030 metų plėtros programoje²⁷ patvirtino žemiau išvardintas pažangos priemones, įtakančias Bendrovės konkurencinę aplinką (11 lentelė).

11 lentelė. EM pažangos priemonės ir jų veiklos, įtakančios UAB „Utenos šilumos tinklai“ konkurencinę aplinką²⁸.

Pažangos priemonė	Veikla	Fin., tūkst. EUR	Dalis	Fin. šaltiniai	Siekiamas produkto rodiklis	Siekimo rodiklio reikšmė	Paskelbtos paramos skyrimo sąlygos
03-001-06-03-02 „DIDINTI ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ DALĮ, UŽTIKRINANT ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ INTEGRACIJĄ Į ELEKTROS TINKLUS“	3.1. Gaminančių vartotojų investicijos į naujų AEI naudojančių elektros energijos gamybos pajėgumų sukūrimą visoje Lietuvoje	80632	25%	2021-2027 IP	Papildomi atsinaujinančiosios energijos gamybos pajėgumai, iš kurių elektros, šilumos energijos pajėgumai	239,3	Fiziniais asmenims 19,55% įrengimui arba 14,72% galios didinimui iki 10kW saulės elektrinėms. Fiziniais asmenims 32,97% investicijoms iki 10kW nutolusiuose saulės elektrinių parkuose
	4. Gamintojų ir gaminančių vartotojų investicijos į naujų AEI naudojančių elektros energijos gamybos pajėgumų sukūrimą	96207	38%	EGADP	Sukurti nauji elektros energijos gamybos iš AEI pajėgumai	225,38	Juridiniams asmenims - labai mažoms ir mažoms įmonėms 35%, energetikos bendrijoms 45% iki 500kW saulės elektrinėms
	6.1. Individualių elektros energijos kaupimo sprendimų sukūrimas elektros energiją gaminantiems vartotojams visoje Lietuvoje	1645,5	22%	2021-2027 IP	Elektros energijos kaupimo sprendimai	10	Fizinių asmenų elektros energijos kaupimo sprendimai
	7. Individualių elektros energijos iš AEI saugojimo pajėgumų sukūrimas elektros energijos gamintojams	5842	78%	Privačios lėšos			
		6440	100%	EGADP	Sukurti nauji (individualūs) elektros energijos iš AEI saugojimo pajėgumai	15	100% parama labai mažoms ir mažoms įmonėms, ūkininkams saulės energijos kaupimo sistemoms, PVM netinkamos lėšos

²² Valstybės kontrolė. Centralizuoto šilumos tiekimo vertinimas. 2022-02-24 Nr. VRE-1

²³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl 2021-2030 metų Nacionalinio Pažangos Plano patvirtinimo

²⁴ NPP tikslas 2.4. Mažinti gyventojų energetinį skurdą

²⁵ NPP tikslas 6.3. Užtikrinti Lietuvos elektros energijos rinkos ir elektros energetikos sistemos adekvatumą, didinti vidaus energijos gamybos ir bendrojo galutinio energijos vartojimo AEI dalį bei diegti taršos mažinimo priemones energetikos sektoriuje

²⁶ NPP tikslas 6. 5. Didinti viešųjų centrinės valdžios, individualių gyvenamųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo efektyvumą ir energijos iš atsinaujinančių išteklių juose naudojimą

²⁷ [2021-2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos enegetikos plėtros programa](#)

²⁸ [Lentelė sudaryta vadovaujantis LR energetikos ministerijos viešinama pažangos priemonių informacija](#)

Pažangos priemonė	Veikla	Fin., tūkst. EUR	Dalis	Fin. šaltiniai	Siekiamas produkto rodiklis	Siektina rodiklio reikšmė	Paskelbtos paramos skyrimo sąlygos	
	10. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų ir piliečių energetikos bendrijų, siekiančių mažinti energetinį nepriteklių, investicijos į elektros energijos iš AEI gamybos įrenginius	206640	100%	VB	Paskelbtas Nacionalinės plėtros įstaigos kvietimas teikti paraiškas	1	Parama AEI ir energetikos bendrijoms steigti. Finansavimo sąlygos rengiamos	
	11. Privačiųjų ir viešųjų juridinių asmenų investicijos į elektros energijos iš AEI gamybos įrenginius	549131 110422	83% 17%	EGADP paskola Privačios lėšos	Paskelbtas Nacionalinės plėtros įstaigos kvietimas teikti paraiškas	1	Paskolos viešiesiems ir privatiesiems juridiniams asmenims. Finansavimo sąlygos rengiamos	
03-001-06-03-04 „ĮGYVENDINTI CENTRALIZUOTO ŠILUMOS, KARŠTO VANDENS IR VĖSUMOS TIEKIMO SISTEMŲ ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMĄ DIDINANČIAS PRIEMONES“	1. Centralizuoto šilumos tiekimo tinklo pritaikymas 4- os kartos šilumos tiekimo sistemai visoje Lietuvoje	6750 2893	70% 30%	2021–2027 IP Privačios lėšos	Naujai pastatyti ar modernizuoti CŠVT* tinklų vamzdynai, km	21	Atrankos kriterijai rengiami	
	3. Šilumos (vėsumos) apskaitos prietaisų su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija įrengimas visoje Lietuvoje	3375 1446	70% 30%	2021-2027 IP Privačios lėšos	Įrengti apskaitos prietaisai su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija	3 214		
	5. Karšto vandens apskaitos prietaisų su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija įrengimas visoje Lietuvoje	3375 1447	70% 30%	2021-2027 IP Privačios lėšos	Įrengti apskaitos prietaisai su nuotolinio duomenų nuskaitymo funkcija	48 214		
03-001-06-03-05 „ĮGYVENDINTI AEI PANAUDOJIMĄ ŠILUMOS IR VĖSUMOS GAMYBAI DIDINANČIAS PRIEMONES CENTRALIZUOTO ŠILUMOS IR VĖSUMOS TIEKIMO SEKTORIJE“	1. Saulės kolektorių įrengimas CŠT sistemose visoje Lietuvoje	5539 2374	70% 30%	2021–2027 IP Privačios lėšos	Paramą gavusios įmonės** Paramą fin. priemonėmis gavusios įmonės	10 10	Atrankos kriterijai rengiami	
	3. Didelio naudingumo biokuro katilų įrengimas CŠT sistemoje visoje Lietuvoje	1500 643	70% 30%	2021–2027 IP Privačios lėšos	Paramą gavusios įmonės** Paramą fin. priemonėmis gavusios įmonės	2 2		
	5. Nedidelės galios biokuro kogeneracinių elektrinių statyba CŠT sistemoje visoje Lietuvoje	4200 1800	70% 30%	2021–2027 IP Privačios lėšos	Paramą gavusios įmonės** Paramą fin. priemonėmis gavusios įmonės	2 2		
	7. Šilumos talpyklų įrengimas CŠT sistemose visoje Lietuvoje	2674 1146	70% 30%	2021–2027 IP Privačios lėšos	Paramą gavusios įmonės** Paramą fin. priemonėmis gavusios įmonės	4 4		
	9. Šilumos siurblių įrengimas CŠT sistemose visoje Lietuvoje*	4688 2009	70% 30%	2021–2027 IP Privačios lėšos	Paramą gavusios įmonės** Paramą fin. priemonėmis gavusios įmonės	4 4		
	11. Atliekinės šilumos panaudojimo sprendimų diegimas CŠT sistemose visoje Lietuvoje*	4687 2 009	70% 30%	2021 – 2027 IP Privačios lėšos	Paramą gavusios įmonės** Paramą fin. priemonėmis gavusios įmonės	3 3		
03-001-06-05-01 „ĮGYVENDINTI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMĄ DIDINANČIAS PRIEMONES VIEŠOJUOSE CENTRINĖS	1. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas visoje Lietuvoje	26350 13285,5	66% 34%	2021-2027 IP Kitos viešosios lėšos	Viešieji pastatai, kurių energinis naudingumas pagerintas	113 845	Parama VĮ Turto bankui ir atrinktiems valstybei priklausantiems objektams	
	2. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas visoje Lietuvoje	4650	100%	2021-2027 IP	Viešieji pastatai, kurių energinis naudingumas pagerintas	14 519		

Pažangos priemonė	Veikla	Fin., tūkst. EUR	Dalis	Fin. šaltiniai	Siekiamas produkto rodiklis	Siektina rodiklio reikšmė	Paskelbtos paramos skyrimo sąlygos
VALDŽIOS PASTATUOSE, INDIVIDUALIUOSE GYVENAMUOSIUOSE NAMUOSE IR ĮMONĖSE“	3. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas	40000	100%	Modernizavimo fondas	Viešieji pastatai, kurių energinis naudingumas pagerintas	115 900	
	5. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimas visoje Lietuvoje	4650	100%	2021-2027 IP	Viešieji pastatai, kurių energinis naudingumas pagerintas	14 519	
	7. Nefektyvių biomasę naudojančių katilų keitimas į efektyvesnes, AEI naudojančias šilumos gamybos technologijas, individualiuose namuose, neprijungtuose prie CŠT visoje Lietuvoje	41500	50%	2021-2027 IP	Būstai su efektyvesniais šilumos gamybos įrenginiais	21 534	
	9. Iškastinį kurą naudojančių katilų keitimas į efektyvesnes, AEI naudojančias šilumos gamybos technologijas, individualiuose namuose, neprijungtuose prie CŠT visoje Lietuvoje	3720	50%	2021-2027 IP	Papildomi atsinaujinančiosios energijos gamybos pajėgumai	45	Parama namų ūkiams, neprijungtiems prie CŠT iki 500kW, šilumo siurbliams žemė-vanduo su naudingumo koef 3,5; oras-vanduo - koef. 3,0;
	11. Efektyvių AEI naudojančių šilumos gamybos technologijų diegimas individualiuose namuose, neprijungtuose prie CŠT visoje Lietuvoje	14880	50%	2021-2027 IP	Papildomi atsinaujinančiosios energijos gamybos pajėgumai	43	
		14880	50%	Privačios lėšos			

*Centrinės šilumos ir vėsumos tiekimo

**Paramą gali gauti labai mažos, mažosios, vidutinės ir didelės įmonės.

11 lentelėje raudona spalva pažymėtos EM finansuojamos veiklos yra skirtos skatinti pavienius namų ūkius, energetikos bendrijas ir juridinius asmenis diegti AEI sistemas, sudarančias sąlygas pastatus šildyti autonomiškai. Pasinaudojus šiomis finansavimo galimybėmis vartotojams sudaromos sąlygos atsakyti Bendrovės teikiamų paslaugų, o potencialiems vartotojams tampa nebetikslinga svarstyti prisijungti CŠT. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pastatų prijungimas prie CŠT nėra skatinamas valstybės institucijų nepaisant NENS siekio, kad iki 2050 metų ne mažiau kaip 90 proc. miestuose esančių pastatų Lietuvoje naudotųsi CŠT paslaugomis.

Mėlyna spalva 11 lentelėje pažymėtos veiklos galėtų pagerinti Bendrovės pozicijas konkurencinėje aplinkoje. Pagerintas viešųjų pastatų energetinis efektyvumas Utenoje prisidėtų prie reikiamo miesto pastatų skaičiaus, kuris leistų Bendrovei modifikuoti technologinius procesus ir sumažinti termofikato temperatūrą šilumos perdavimo tinkle iki 80 laipsnių. Tokiu būdu būtų sumažinti šilumos perdavimo nuostoliai, sudarantys prielaidas mažinti šilumos kainą. Šioje vietoje svarbu pažymėti, kad šios veiklos glaudžiai siejasi su LR aplinkos ministerijos įgyvendinama Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa²⁹. Daugiabučių ir viešųjų pastatų energetinio efektyvumo didinimas Utenoje turėtų vykti už biudžeto paramos skirstymą atsakingoms institucijoms bendradarbiaujant su Bendrove. Koordinuojant pastatų renovacijos veiksmus būtų išlaikomas pastatų modernizavimo eiliškumas atsižvelgiant į Bendrovės šilumos perdavimo tinklą išsidėstymą. Tokiu būdu Bendrovė turėtų galimybę išvengti šilumos perdavimo nuostolių augimo.

Juoda spalva 11 lentelėje yra pažymėtos Bendrovės galimybės pasinaudoti išorinės finansinės paramos

²⁹ [APVA. Daugiabučių namų atnaujinimo \(modernizavimo programa\)](#)

mechanizmais sukurti palankesnes sąlygas savo veiklai konkurencinėje aplinkoje. EM, rengdama pažangos priemonės finansavimo sąlygas 03-001-06-03-05 „ĮGYVENDINTI AEI PANAUDOJIMĄ ŠILUMOS IR VĖSUMOS GAMYBAI DIDINANČIAS PRIEMONES CENTRALIZUOTO ŠILUMOS IR VĖSUMOS TIEKIMO SEKTORIUJE“, 2023-10-16 pasiūlė finansavimo sąlygas, kuriomis didinama bendra ES paramos suma AEI ir energetinio efektyvumo projektams, tačiau nustatomas mažesnis nei pažangos priemonėje nustatytas (11 lentelė) finansavimo intensyvumas. Bendrovei aktualiems energetinio efektyvumo didinimo projektams bendrasis pagalbos intensyvumas skaičiuojamas iki 30 proc. investicijų vertės, derinant ES paramos dydį su INVEGA paskolos apimtimi. Pagal EM pasiūlytas ir šiuo metu derinamas finansavimo sąlygas, Bendrovės energetinio efektyvumo investicijos galėtų pretenduoti į maksimalų 20 proc. ES paramos intensyvumą tik su 60 proc. INVEGA paskola maksimaliam 5 metų terminui. Mažesnės apimties investicijoms, tokioms kaip nuotolinių šilumos skaitiklių sistemos diegimui 5 metų paskolos grąžinimo laikotarpis galėtų būti priimtinas (skaitiklių nusidėvėjimo terminas 6 metai). Tačiau didesnės apimties investicijoms, tokioms kaip didelio efektyvumo biokuro katilui ar atliekinės šilumos talpykloms, tokios sąlygos nėra priimtinos dėl nepakankamos nuosavų lėšų apimties trumpalaikėms paskoloms grąžinti. EM siūloma 100 proc. INVEGA paskola (10 metų terminas su 2 proc. palūkanomis) Bendrovei galėtų būti svarstyta siekiant įgyvendinti didelės apimties investicijų projektus ir tuo pačiu minimizuojant nuosavų lėšų panaudojimą. Šiuo metu Bendrovė aktyviai bendradarbiauja su EM siekdama gauti bent 30 proc. subsidiją energetinio efektyvumo didinimo investicijoms, o likusiai investicijų daliai numatoma pasinaudoti INVEGA paskolos galimybėmis.

Bendrovė yra pažangi, patraukli ir patikima šilumos tiekėja, savo klientams šiluminę energiją tiekianti mažiausiomis kainomis Lietuvoje³⁰. Tai atspindi Bendrovės paslaugomis besinaudojančių vartotojų skaičiaus augimas. Įdomu tai, kad per paskutinių penkerių metų laikotarpį (2019-2023 m.) didžioji dauguma prisijungusių (22 iš 31) vartotojų yra buvę ir sugrįžę vartotojai. Palaiapsniui grįžtantys vartotojai rodo, kad Bendrovė sugeba realizuoti rinkoje savo konkurencinius pranašumus. Spartesnis vartotojų skaičiaus augimas taip pat įmanomas, tačiau tam reikalingas Bendrovės, Utenos rajono savivaldybės ir valstybės institucijų bendradarbiavimas kryptingai siekiant užsibrėžtų strateginių tikslų Lietuvos energetikos sektoriuje.

³⁰ [VERT šilumos kainų statistika 2023 m. lapkričio - 2024 m. vasario mėn. Lietuvoje](#)

3.3. Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<p>1. Centralizuoto šildymo sektoriaus dekarbonizavimo nauda.</p> <p>2. CŠT „vieningumas“ (angl. <i>Sector coupling</i>).</p> <p>3. Didesnė planavimo ir veikimo laisvė gaminant ir tiekiant šiluminę energiją, garą, karštą vandenį.</p> <p>4. CŠT gali būti naudojami įvairūs energijos šaltiniai, įskaitant AEI, tokius kaip geoterminė, saulės energija ir biomasė. Ateityje galimai ir vandenilis.</p> <p>5. Aukštas tiekimo saugumo ir sistemos stabilumo lygis, CŠT eksploataavimo kaina taip pat gali būti mažesnė.</p> <p>6. Masto ekonomijos pranašumas centralizuotai tiekiant šiluminę energiją, garą ir karštą vandenį.</p> <p>7. Atskiros CŠT sistemos su keliais autonominiiais šilumos šaltiniais ir nuosavais elektros generatoriais, naudojančiais biokurą – atspariausios sisteminiams pažeidimams energetikoje.</p> <p>8. Sezonių šilumos talpyklų panaudojimas.</p>	<p>1. Dėl besikeičiančių geopolitinių ir makroekonominių veiksnių sudėtinga įvertinti didelės apimties investicijų efektyvumą ir atsiperkamumą.</p> <p>2. Gali būti sunku pritaikyti naujovėms esamą CŠT infrastruktūrą tankiai apgyvendintuose rajonuose.</p> <p>3. Dideli CŠT tinklo plėtros ir atnaujinimo kaštai.</p> <p>4. Kai elektra paverčiama šiluma, pakartotinai paverčiant elektra (angl. <i>Heat-to-Power, HtP</i>) yra labai žemas efektyvumo koeficientas (angl. <i>Coefficient of performance, COP</i>). Procesas gali būti ekonomiškai tik esant aukštai temperatūrai.</p> <p>5. CŠT infrastruktūra gali būti netinkama efektyviam sektoriaus atnaujinimui.</p>
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<p>1. Centralizuotam šildymui skirtas svarbus vaidmuo ES ir nacionalinėje šildymo/vėsinimo strategijoje.</p> <p>2. Kuriama ženkli nauda šalies ekonomikoje.</p> <p>3. Galimybė išlaikyti stabilesnes kainas, lyginant su kitais energijos šaltiniais (elektros kainų svyravimas).</p> <p>4. Skaitmeninimas, kartu su didesniu jutiklių ir kitų duomenų rinktuvų įrengimu ir panaudojimu, gali atverti daug galimybių planuojant, kuriant ir eksploatuojant CŠT.</p> <p>5. Bendra tendencija CŠT transformacijai į žemesnę temperatūrą (naujiems ir renovuotiems namams), didesnius šilumos kaupimo pajėgumus, taip pat galimybė integruoti, palaikyti decentralizuotas šilumos tiekimo struktūras.</p> <p>6. Atliekinės šilumos surinkimas ir panaudojimas.</p>	<p>1. Ateities plėtros neaiškumai.</p> <p>2. Vis patrauklesnės decentralizavimą skatinančios konkurencines technologijos.</p> <p>3. Valdžios institucijų nepalankūs sprendimai skatinant konkurencines technologijas. Pvz.: remiamas AEI diegimas individualiam šildymui, tačiau nėra paramos prisijungimui prie CŠT sistemų.</p> <p>4. Mažėjantis šilumos vartojimas dėl klimato kaitos, pastatų renovacijos, alternatyvių šilumos gamybos metodų diegimo.</p> <p>5. Galiojančios nepalankios sutartys be galimybės pakeisti sąlygas.</p> <p>6. CŠT sektoriaus laukiantys neišvengiami pokyčiai, susiję su energetikos elektrifikacija, griežtėjančiais ES tvarumo reikalavimais biomasės kurui, susijusiais su tvaria miškininkyste, biokuro deginimo sukeliama oro tarša, ir apkritai biokuro, kaip AEI, traktavimu.</p>

4. Misija, vizija, vertybės ir strateginės kryptys

Misija - prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos prisijungusiems Utenos miesto vartotojams patikimai tiekti šilumą ir karštą vandenį mažiausiomis išlaidomis ir minimaliu poveikiu aplinkai.

Vizija - socialiai atsakinga, besivystanti, naudojanti aplinkai draugiškas technologijas ir teikianti aukščiausios kokybės patikimas paslaugas įmonė.

Vertybės:

- Bendrovė yra socialiai atsakinga organizacija, orientuota į aplinkosaugos problemų mažinimą, klientų gerovę, sukuriant draugišką ir pozityvią aplinką darbuotojams, vykdant tvarų išteklių valdymą investuojant į naujų atsinaujinančių šaltinių plėtrą Utenos mieste.
- Bendrovė siekia būti tvaria, pažangia, modernia, efektyvia, aiškiais vertybėmis savo veiklą grindžiančia, solidžiu ir stipriu įvaizdžiu bei patrauklaus darbdavio reputaciją išlaikančia ir darbuotojų gerovę užtikrinančia bendrove.
- Bendrovė užtikrina patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą Utenos mieste, optimizuojant patiriamas sąnaudas, mažinant poveikį aplinkai ir siekdama užtikrinti pelningą Bendrovės veiklą.
- Bendrovė yra 99,6 % Savivaldybės valdoma uždaroji akcinė bendrovė, veiklą vykdanči pagal skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus.
- Bendrovė vykdo savo veiklą pagal aukščiausius antikorupcijos ir skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus, vadovautis gerąja tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika.

Bendrovė nuosekliai įgyvendina 2019 metais pasirinktą strateginę kryptį³¹, atitinkančią ES ir nacionalinius siekius energetikos ir aplinkosaugos srityse. Vystomos centralizuoto šilumos tiekimo paslaugos Utenos mieste, diegiamos pažangios technologijos gamybos šaltinyje, renovuojami šilumos perdavimo tinklai.

Strateginė kryptis - efektyvios centralizuotos šilumos tiekimas.

Bendrovės veikla apima visus centralizuoto šilumos tiekimo grandinės elementus (12 paveikslas). Tokiu būdu užtikrinama efektyvi ir stabili Bendrovės vystymo raida, atitinkanti vartotojų poreikius ilgalaikėje perspektyvoje ir Akcininko lūkesčius.

³¹ UAB „Utenos šilumos tinklai“ veiklos strategijoje 2019-2023 m. aprašytos galimybės ir rizikos, kurias įvertinus pasirinkta strateginė kryptis.

12 paveikslas. Centralizuoto šilumos tiekimo grandinės sandara ir Bendrovės veiklos įtaka kiekvienam iš elementų.

12 paveiksle atvaizduoti Bendrovės veiksmai atliepant iššūkius ir poreikius kiekvienoje tiekimo grandinės dalyje:

- **Šaltinis.** Investuojama į efektyvias centrinės šilumos gamybos bei perteklinės šilumos ir elektros energijos akumuliacijos priemones;
- **Perdavimo sistemos.** Atsižvelgiant į poreikį pertvarkomi šilumos perdavimo tinklai
- **Vartotojai.** Didinamas vartotojų skaičius mieste, o tuo pačiu ieškoma decentralizuotos šilumos gamybos sprendimų nutolusiuose objektuose, atjungiant juos nuo Bendrovės tinklų (pvz. Hipodromo g. 2);

Šiais veiksmais yra tikėtinas šilumos kainos vartotojui mažėjimas. Bendrovės paslaugos tampa konkurencingesnės, todėl patrauklesnės, pastoviosios sąnaudos mažėja dėl šilumos gamybos šaltinių diversifikavimo (biokuras, fotovoltinė energija, kt.), o taip pat atsiranda perteklinės šilumos ir elektros energijos akumuliacijos galimybės.

5. Strateginiai tikslai ir jų matavimo rodikliai

5.1. Finansiniai tikslai.

Investiciniuose sprendimuose Bendrovė siekia subalansuoto finansavimo priemonių taikymo: optimalios skolinto ir nuosavo kapitalo struktūros, pagrindinių veiklų vystymo, papildomos vertės Utenos rajono savivaldybei ir naudos visuomenei.

Bendrovė siekia, kad jos veikla būtų pelninga, o nuosavo kapitalo grąža (ROE) teigiama. Dividendai akcininkams turi sudaryti ≥ 20 proc. Bendrovės ataskaitinių finansinių metų grynojo pelno.

12 lentelė. Bendrovės siekiami finansinės veiklos efektyvumo rodikliai ir jų reikšmės.

Eil. Nr.	Bendrovės finansiniai ir veiklos efektyvumo rodikliai	Matavimo vienetas	2024	2025	2026	2027	2028
1	Nuosavybės grąža (ROE) Nuosavybės grąža (ROE) = (Grynasis pelnas / Nuosavas kapitalas)*100	Proc.	$\geq 1,0$	$\geq 1,0$	$\geq 1,0$	$\geq 1,0$	$\geq 1,0$
2	Bendrasis pelningumas Bendrasis pelningumas = (pardavimo pajamos-pardavimo savikaina / pardavimo pajamos)*100	Proc.	≥ 12	≥ 12	≥ 12	≥ 12	≥ 12
3	Įsiskolinimų koeficientas Įsiskolinimo koeficientas = Įsipareigojimai / Turtas	Koef.	$\leq 0,1$	$\leq 0,5$	$\leq 0,5$	$\leq 0,5$	$\leq 0,5$
4	Turto pelningumas (ROA) Turto pelningumas (ROA) = (Grynasis pelnas / Turtas)*100	Proc.	$\geq 1,0$	$\geq 1,2$	$\geq 1,2$	$\geq 1,2$	$\geq 1,2$

5.2. Nefinansiniai tikslai.

1. Bendrovė siekia, kad šilumos kaina ir toliau būtų viena mažiausių, bei plėsti AEI panaudojimą. Šiam tikslui Bendrovė siekia panaudoti inovatyvias technologijas, atlikti jų galimybių studijas ir, esant ekonominiam pagrįstumui, suderinti jas atsakingose institucijose ir diegti 2024 – 2027 m. laikotarpiu. Bendrovė siekia atitikti NENS gaires ir nuostatas.
2. Bendrovė atnaujina šilumos tiekimo vamzdynus. Siekia didinti perdavimo sistemos efektyvumą, mažinant nuostolius šilumos tiekimo tinkluose, užtikrinant saugias, patikimas ir kokybiškas paslaugas.
3. Bendrovė savo veiklą siekia vykdyti vadovaudamasi energijos efektyvumo ir ekonominio naudingumo principu, įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, panaudojant AEI, technologijas, orientuotas į mažesnius išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir aplinkos oro teršalų kiekius. Bendrovė prisideda prie siekio užtikrinti taupesnę energijos suvartojimą, atitinkantį ES nustatytus Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įsipareigojimus.
4. Bendrovė bendradarbiauja su Utenos rajono savivaldybės vykdomąja institucija, kitomis

savivaldybės valdomomis įmonėmis ir siekia prisijungti prie kompleksinių viešosios infrastruktūros plėtros projektų ir rekonstrukcijos sprendimų įgyvendinimo, taip išvengiant pakartotinių infrastruktūros ardymo bei atstatymo darbų.

5. Bendrovė siekia nuolat gerinti klientų aptarnavimo kokybę.
6. Bendrovė kuria tvarią vertę siekdama skaidrios ir socialiai atsakingos veiklos, vertybėmis ir etikos normomis grįsto sprendimų priėmimo. Veiklos ir bendravimo kultūra, pagrįsta aiškiomis vertybėmis, turėtų būti kuriama orientuojantis į ilgalaikę sėkmę – patrauklaus darbdavio reputaciją, darbuotojų įsitraukimą į Bendrovės gyvenimą ir darbuotojų kompetencijų didinimą.
7. Bendrovės vadovas siekia reguliariai palaikyti kontaktus su Akcininko vadovybe, periodiškai pristato atnaujintą Bendrovės strategiją, savalaikiai ir išsamiai informuoti apie savo veiklą, vykdomus svarbiausius projektus, informaciją apie veiklos rezultatus.

5.3. Matavimo rodikliai.

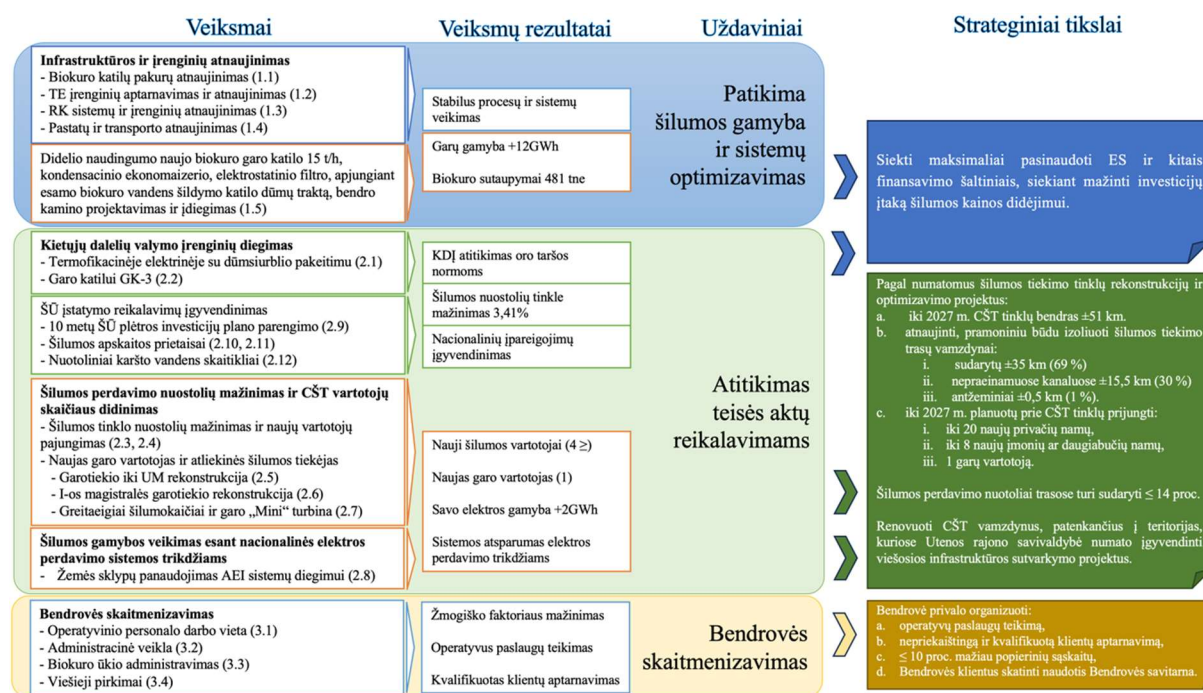
1. Bendrovė, teikdama paraiškas finansavimui gauti, siekia maksimaliai pasinaudoti ES struktūrinių fondų lėšomis ir kitais galimais finansavimo šaltiniais, siekiant mažinti investicijų įtaką šilumos kainos didėjimui.
2. Pagal numatomus šilumos tiekimo tinklų rekonstrukcijų ir optimizavimo projektus:
 - a. iki 2027 m. CŠT tinklo bendras ilgis būtų apie 51 km.
 - b. Atnaujinti, pramoniniu būdu izoliuoti šilumos tiekimo trasų vamzdynai:
 - i. sudarytų apie 35 km (69 %),
 - ii. nepraeinamuose kanaluose apie 15,5 km (30 %),
 - iii. antžeminiai apie 0,5 km (1 %).
3. Iki 2027 m. bendrovė numato plėtrą ir siekia prie CŠT tinklų prijungti:
 - a. iki 20 naujų privačių gyvenamųjų namų vartotojus,
 - b. iki 8 naujų įmonių ar daugiabučių gyvenamųjų namų vartotojus,
 - c. 1 garų vartotoją.
4. Šilumos perdavimo nuotoliai trasose turi sudaryti ≤ 14 proc.
5. Bendrovė pagal Utenos rajono savivaldybės planus siekia renovuoti CŠT tinklo vamzdynus, patenkančius į teritorijas, kuriose savivaldybė numato įgyvendinti viešosios infrastruktūros sutvarkymo projektus.
6. Bendrovė privalo organizuoti operatyvų paslaugų teikimą, nepriekaištingą ir kvalifikuotą klientų aptarnavimą, siekia mažinti popierinių sąskaitų skaičių ≤ 10 proc., jas pakeičiant elektroninėmis sąskaitomis. Savo klientus skatinti naudotis Bendrovės savitarna.
7. Bendrovė turi sudaryti sąlygas darbuotojų nuolatiniam tobulėjimui ir kvalifikacijos kėlimo galimybėms, užtikrinti sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir darbo aplinką, kasmet padidinti darbo užmokestį iki 5 proc. Bendrovė siekia solidaus ir stipraus įvaizdžio sukūrimo, ypatingą dėmesį skiriant aukštai aptarnavimo kokybei.

6. Strateginiai uždaviniai ir veiksmai

Šioje dalyje aprašomi Bendrovės numatyti veiksmai, orientuoti į Bendrovės veiklos procesų pertvarkymą atliepiančią išorės veiksmų keliamus iššūkius. Veiksmų rinkiniais numatoma įgyvendinti šiuos strateginius uždavinius:

- Patikima šilumos gamyba ir sistemų optimizavimas;
- Atitikimas teisės aktų reikalavimams;
- Bendrovės skaitmenizavimas.

Strateginiais uždaviniais įgyvendinami Bendrovės strateginiai tikslai (13 paveikslas).

13 paveikslas. Bendrovės strateginiai veiksmai ir uždaviniai strateginiams tikslams įgyvendinti.

ES finansavimo galimybių išnaudojimas. UAB „Utenos šilumos tinklai“ siekia maksimaliai išnaudoti visas įmanomas ES finansavimo galimybes tam, kad mažinti investicijų įtaką šilumos kainos didėjimui. Šios galimybės iš esmės priklauso nuo EM nustatytų ES paramos skyrimo taisyklių ir finansavimo instrumentų. Bendrovė taip pat dalyvauja tarptautinių partnerių organizuojamoje iniciatyvoje siekiant gauti ES Horizon Europe inovacijų programos paramą skaitmeninių technologijų ir AEI sistemų inovatyvių sprendimų diegimui finansuoti.

Išrašomų popierinių sąskaitų kiekio mažinimas. Šilumos ūkio įstatymo³² 12 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įpareigojimas Bendrovei teikti popierines sąskaitas (mokėjimo pranešimus) šilumos vartotojams (mokėjimo pranešimai), išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti sąskaitas (mokėjimo pranešimus) elektroniniu būdu. Bendrovė aktyviai dirba su vartotojais siekdama sumažinti išrašomų popierinių sąskaitų kiekį iki 10 proc.

Sąžiningas ir rinkos sąlygas atitinkantis darbo užmokestis ir darbo aplinka. Bendrovė kuria

³² Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymas

solidų ir stiprų įvaizdį, ypatingą dėmesį skirdama aukštai aptarnavimo kokybei. Ypatingas dėmesys yra skiriamas darbuotojų kvalifikacijos kėlimui ir tinkamų darbo sąlygų sudarymui (žr. 3.1.3. poskyrį). Bendrovės darbuotojų vidutinį atlyginimą 2024 m. planuojama padidinti 10,63%. Darbo užmokestis nuolat peržiūrimas priklausomai nuo rinkos tendencijų ir kitų išorės veiksnių siekiant išlaikyti kvalifikuotą personalą.

13 lentelėje nurodyti ir aprašyti Bendrovės suplanuoti veiksmai, išreikšti kiekiniais matavimo rodikliais, numatomi Akcininko lūkesčiams įgyvendinti.

Lentelė 13. Bendrovės veiksmai Akcininko lūkesčių įgyvendinimui.

Eil. Nr.	Matavimo rodiklis	Esama situacija	Veiksmis numatytas rezultatas	Strateginis tikslas	Tikslo įvykdymas
1.	CŠT vamzdynai, iš jų, km, %:	51,678	0,864	±51	52,542
		100%		100%	102%
1.1.	Atnaujinti bekanaliai vamzdynai, km, %	30,654 59,3%	4,750	35 67%	35,404 67,4%
1.2.	Nepraeinamuose kanaluose, km, %	19,4 37,5%	-3,885	15,5 30%	15,493 29,5%
1.3.	Antžeminiai, %	0,509 1,0%	-	0,5 1%	0,509 1,0%
2.	Šilumos perdavimo nuostoliai tinkle, %	15,15%	-3,41%	≤ 14%	11,74%
3.	CŠT vartotojai, iš jų:				
3.1.	Privačių gyvenamųjų namų vartotojai	71	Individualūs veiksmai*	Iki 20	Iki 20
3.2.	Įmonės ir daugiabučiai gyvenamieji namai	447	4 ≥	Iki 8	4 ≥
3.3.	Garų vartotojai	2	1	1	1

*Nuolatiniai ir kryptingi Bendrovės veiksmai siekiant pritraukti naujus vartotojus prisijungti prie CŠT, nesusieti su tikslinių investicijų poreikiu. Prijungimai vykdomi pagal atsiradusį poreikį.

6.1. Patikima šilumos gamyba ir sistemų optimizavimas

Bendrovės šiluminės energijos gamybos sistemos veikia patikimai, apie tai liudija didėjantis vartotojų skaičius bei viena žemiausių (šildymo sezono metu – žemiausia) šilumos kaina Lietuvoje. Šilumos gamybos įrenginiai yra nuolatos prižiūrimi, atliekami jų planiniai ir neplaniniai remontai. Kiekvienas įrenginys turi savo tarnavimo laikotarpį (resursą), kuriam pasibaigus būtina įrenginį iš esmės atnaujinti arba pakeisti nauju, jei yra galimybė, efektyvesniu. Žemiau išvardintiems šilumos gamybos įrenginiams būtinas planinis arba neplaninis atnaujinimas - remontas arba kapitalinis remontas pasibaigus tarnavimo laikotarpiui:

- **Biokuro katilų pakurų atnaujinimas (1.1)** – kasmetinės apžiūros metu nustatytos šamotinių plytų mūro arkų deformacijos, nukritusios arkų eilės, rizika dėl arkų griūties. Pakuros nuolatos veikiamos aukštų (800-900 laipsnių) temperatūrų. Darbai atliekami didinant turto vertę.
- **TE įrenginių aptarnavimas ir atnaujinimas (1.2)** – turbina, generatorius, reduktorius ir pagalbiniai įrenginiai aptarnaujami pagal gamintojo sudarytą aptarnavimo ir remonto darbų grafiką didinant turto vertę.

- **RK sistemų ir įrenginių atnaujinimas (1.3)** – siurbliai, deaeratoriai, ekonomizaizeriai, pakurų ir kuro sandėlių ūkiai, dūmtraukiai, elektros-automatikos sistemos ir kitos pagalbinės katilinės sistemos bei įrenginiai planiniai techninės priežiūros ir remonto darbai didinant turto vertę.
- **Pastatų ir transporto atnaujinimas (1.4)** – kasmetinės apžiūros metu nustatytų konstrukcinių ir higieninių trūkumų būtinieji remontai didinant turto vertę. Taip pat, numatomas gamybinio transporto atnaujinimas baigiantis eksploataciniam resursui.

Savu laiku atlikus įrenginių remontą ar pakeitimą, būtų išlaikomas dabartinis Bendrovės veiklos efektyvumas išlaikant patikimą šilumos tiekimą vartotojams.

Garo katilas GK-7 yra eksploatuojamas 22 metus. Pasibaigus katilo resursui jį remontuoti nebetikslinga. Šio pasenusios technologijos 8 MW galios katilo teorinis naudingo veiksmo koeficientas (NVK) yra 0,86, jo remontas būtų sudėtingas dėl nebetiekiamų atsarginių detalių. Prie jo prijungtas kondensacinis ekonomizaizeris, kiti įrenginiai, kurie kartu veikia teoriniu 1,05 (NVK) naudingumu. Bendrovės užsakymu UAB „THM“ atliko studiją, kurios duomenimis vietoj GK-7 įrengus naujos kartos 8,6 MW galios biokuro katilą GK-X, katilo NVK būtų 0,89, o kartu su nauju kondensaciniu ekonomizaizeriu NVK pakiltų iki 1,14. Tai reiškia, kad naujos kartos katilu būtų pagaminamas tas pats energijos kiekis panaudojant apie 9% mažiau biokuro. Bendrovė numato įgyvendinti investicinį projektą „**Didelio naudingumo naujo biokuro garo katilo 15 t/h, kondensacinio ekonomizaizerio, elektrostatinio filtro, apjungiant esamo biokuro vandens šildymo katilo dūmų traktą, bendro kamino projektavimas ir įdiegimas**“ (1.5). GK-7 kartu su GK-3 šiuo metu yra pagrindiniai Bendrovės garų gamybos katilai, pagaminantys beveik visą metinį garų kiekį, kurį Bendrovė parduoda pramonės vartotojams. GK-7 ir GK-3 per metus pagamina po 18% viso Bendrovės generuojamos šiluminės energijos kiekio. Pagrindiniai šio projekto tikslai ir numatomos naudos:

1. Naujo pramonės vartotojo UAB „Biovela-Utenos mėsa“ numatomas garų poreikis - apie 12 GWh per metus. GK-7 dirba ties maksimalių gamybos apimčių riba. Nauju garo katilu GK-X būtų užtikrintas papildomų apie 12 GWh per metus naujo pramonės vartotojo garų poreikio patenkinimas.
2. Efektyvios ir patikimos garų gamybos atsvaros sukūrimas pagrindiniam šiuo metu naudojamam garo katilui GK-3, jo remontų ir techninių aptarnavimų metu. GK-X biokuro sąnaudų mažėjimas apie 9% tam pačiam kiekiui garų pagaminti.
3. Atsirastų galimybė naujai įrengiamą GK-X kondensacinį ekonomizaizerį papildomai prijungti prie vandens šildymo katilo VŠK-10 (6% metinė Bendrovės šilumos gamyba) ir tokiu būdu padidinant šio katilo efektyvumą, apie 10% sumažinant biokuro sąnaudas tam pačiam šilumos kiekiui pagaminti.

14 lentelėje pateikiamas projekto preliminarus finansinis efektas.

14 lentelė. Preliminarus projekto finansinis efektas, nevertinant įrenginių patikimumo faktoriaus.

	FINANSINIS EFEKTAS	KIEKINIS EFEKTAS	VIENETO KAINA 2023 M.	PRELIMINARUS ATSIPIRKIMO LAIKOTARPIS
INVESTICIJOS	7000 tūkst. EUR			
PAPILDOMOS GARŲ PARDAVIMO PAJAMOS	726 tūkst. EUR per metus	Naujo vartotojo garų poreikis 12 GWh	Garų kaina 6,05 ct/kwh	8 metai
BIOKURO SUTAUPYMAI	156 tūkst. EUR per metus	Biokuro sutaupymai 481 tne per metus	Sąlyginė biokuro kaina 323,71 EUR/tne	

6.2. Atitikimas teisės aktų reikalavimams

ES ir nacionaliniuose strateginiuose dokumentuose ir teisės aktuose numatyti įpareigojimai Bendrovei optimizuoti šilumos gamybos ir perdavimo sistemas.

6.2.1. Atitikimas sugriežtintoms oro taršos normoms

Sugriežtinus KDĮ oro taršos normas, nuo 2030 m. sausio 1 dienos esamiems biokuro kūrenamiems įrenginiams, kurių bendra vardinė šiluminė galia nuo 5 MW iki 20 MW, bus taikoma 50 mg/Nm³ oro taršos riba. Biokuro katiluose TE ir GK-3 atlikus faktinius matavimus KDĮ išmetimai siekia 50-100 mg/Nm³, o esant blogesnei biokuro kokybei KDĮ išmetimai gali būti dar ir didesni. Įrenginių atitikimas sugriežtintoms KDĮ oro taršos normoms nuo 2030 metų būtų pasiektas įgyvendinus investiciją „Kietųjų dalelių valymo įrenginių diegimas“ tokiais etapais:

1. **TE elektrostatinio filtro ar kitos lygiavertės technologijos diegimas su dūmsiurblio pakeitimu (2.1).** Šiuo etapu būtų suprojektuotas ir įrengtas elektrostatinis filtras arba lygiavertė technologija, kurią naudojant nebūtų viršijamos leistinos KDĮ išmetimų ribos. Taip pat, būtų pakeistas dūmų šalinimo ventiliatorius į galingesnį. Dabartinis dūmsiurblio, esant drėgnam biokuroi (≥45%), neturi pakankamai galios ištraukti reikiamą dūmų kiekį, todėl mažėja garo katilo galia, mažėja pagaminamas šiluminės ir elektros energijos kiekis.
2. **GK-3 elektrostatinio filtro ar kitos lygiavertės technologijos diegimas (2.2).** Šiuo etapu būtų suprojektuotas ir įrengtas elektrostatinis filtras arba lygiavertė technologija, kurią naudojant nebūtų viršijamos leistinos KDĮ išmetimų ribos.

Oro taršos mažinimas taip pat galimas pakeičiant rezervinius mazutą naudojančius KDĮ. Bendrovėje mazutą deginantys KDĮ naudojami tik tais atvejais, kuomet reikia patenkinti šiluminės energijos poreikį. Mazutas yra taršus kuras, tačiau jį, kaip rezervinę kuro rūšį, pakeisti nėra lengva. Būtina įrengti rezervinio kuro saugyklą, kurioje jo pakaktų ne mažiau kaip trims paroms, tačiau mažiau taršaus rezervinio kuro parinkimas yra sudėtingas. Rezervinis kuras turi būti tokių savybių, kad nekeisdamas cheminės sudėties galėtų būti saugomas ilgą laiką saugyklose įvairiomis oro sąlygomis ir būtų nedelsiant efektyviai panaudojamas tik esant būtinybei. Bendrovė ieško finansinių galimybių įgyvendinti „Mazuto (avarinio kuro) keitimas į mažiau taršų kurą“ projektą, apimančią deginimo ir saugojimo sistemų projektavimą bei diegimą. Atlikus rinkos apklausą preliminarus investicijų poreikis yra 0,592 mln. EUR.

6.2.2. Šilumos perdavimo nuostolių mažinimas ir CŠT vartotojų skaičiaus didinimas

Bendrovė yra skatinama didinti centralizuoto šilumos tiekimo vartotojų skaičių (NENS³³) ir tuo pačiu mažinti šilumose perdavimo nuostolius (Valstybės kontrolės vertinimas³⁴).

Šilumos perdavimo nuostolių dydis iš esmės priklauso nuo šilumos perdavimo tinklų būklės.

³³ [Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“](#), 2012 m. birželio 26 d. Nr. XI-2133

³⁴ [Valstybės kontrolė. Centralizuoto šilumos tiekimo vertinimas. 2022-02-24 Nr. VRE-1](#)

Nerenovuoatų trasų šilumos nuostoliai gali būti įvairūs priklausomai nuo to, kiek ir kokio dydžio įtrūkimų yra šilumos trasoje nuo šilumos gamybos įrenginio iki vartotojo. Taip pat svarbus šilumos trasos ilgis nuo šilumos gamybos įrenginio iki vartotojo. Kuo ilgesnė šilumos trasa iki vartotojo, tuo didesni nuostoliai. Naujo arba renovuoto šilumos perdavimo tinklo nuostoliai skaičiuojami nuo 8 procentų. Šiuo metu Bendrovė eksploatuoja 51,678 km miesto šilumos perdavimo tinklų, kurių atnaujinimui ir priežiūrai skiria itin didelį dėmesį. Trasų įtrūkimus, kuriuose prarandama šiluma, fiksuoja hidraulinių bandymų metu. Nustačiusi šilumos vamzdynų įtrūkimus nedelsdama juos remontuoja. Vėliau, esant poreikiui, organizuoja rekonstrukcijos darbus. Po rekonstrukcijos, pramoniniu būdu izoliuotais vamzdynais šilumos perdavimo efektyvumas padidėja 40 procentų. Iki 2023 metų pabaigos atnaujinta 59,3 proc. miesto šilumos tinklų. Tuo pačiu, 2024-2028 metais numatomi naujų vartotojų prijungimai. Didėjant centralizuoto šilumos perdavimo tinklui bei augant šilumos tiekimo apimtims tikėtini ir didesni šilumos praradimai. Bendrovė yra pasirengusi rekonstruoti apie 5,894 km šilumos perdavimo tinklo. Viso šių šilumos tinklų rekonstrukcijos darbų kaina sudaro 6,2 mln. EUR. Tačiau įvertinusi finansinius išteklius 2024-2028 metais planuojama atlikti 4,031 km prasčiausios techninės būklės trasų rekonstrukciją, įskaitant naujų vartotojų prijungiamą prie CŠT (2.3). 2024 metais planuojamas **4 naujų vartotojų prijungimas prie CŠT**. Pagal išduodamas prisijungimo prie CŠT sąlygas, pastato savininkas turi parengti techninį darbo projektą, savo lėšomis atlikti dangų ardymą, žemės darbus, išardytų dangų ir gerbūvio atstatymą. Bendrovė pagal suderintą techninį darbo projektą savo lėšomis turi atlikti vamzdynų montavimo darbus, geodezinius matavimus, šilumos įvado teisinę registraciją. Vėlesniais metais Bendrovė yra pasiruošusi prijungti į CŠT didesnę vartotojų skaičių ir gavusi naujų vartotojų prašymus, numato tam skirti papildomus finansinius resursus.

Igyvendinus šiuos veiksmus, esant nepakitusiems kitiems veiksniams ir įvertinus tai, kad šiluma bus tiekama didesniai vartotojų skaičiui, galima tikėtis apie 244,7 MWh sumažėjusių metinių šilumos perdavimo nuostolių tinkle. Svarbu atkreipti dėmesį į 3.1.2.1. ir 3.2.2. poskyriuose aprašytas situacijas, kai šilumos perdavimo nuostoliai gali padidėti esant šioms aplinkybėms:

- Utenos mieste vykdant gyvenamųjų namų renovaciją atsitiktine tvarka ir vis daugiau aukštesnės temperatūros termofikato į tinklus grįžtant iš renovuotų namų, gali būti išbalansuotas Bendrovės įrenginių darbo režimas, gaminama tiek pat šilumos energijos, o suvartojama ženkliai mažiau;
- Įsigaliojus Šilumos ūkio įstatymo pataisoms, pramonės vartotojai turi teisę savo technologiniuose įrengimuose išskiriamą atliekinę šilumą tiekti į CŠT tinklą ir už ją gauti pajamas. Atsiradus atliekinės šilumos tiekėjams, šiluminės energijos perteklius (ypač vasaros metu) Bendrovei virstų nuostoliais šilumos perdavimo tinkluose.

Atjungus nutolusį vartotoją, adresu Hipodromo g. 2, nuo miesto šilumos tinklų ir užtikrinus jam šilumos tiekimą alternatyviais būdais šilumos perdavimo nuostoliai sumažėtų 74,2 MWh per metus. Sprendimui rasti numatoma atlikti galimybių studiją (2.4).

Naujas atliekinės šilumos energijos tiekėjas, UAB „Biovela-Utenos mėsa“ planuoja pasijungti prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos. Bendrovei atsirastų įpareigojimas užtikrinti tinkamą šilumos tiekimo sistemos infrastruktūros būklę atliekinei šilumai priimti ir priderinti savo šiluminės energijos gamybos sistemas prie į jas tiekiamos atliekinės šiluminės energijos, t.y.:

1. pertvarkyti šilumos tiekimo tinklus siekiant išvengti neproporcingai didelių šilumos perdavimo nuostolių. Numatyta įgyvendinti:
 - a. **Garotiekio iki UAB „Biovela-Utenos mėsa“ rekonstrukciją (2.5)** pagal UAB „Biovela-Utenos mėsa“ užsakymu atliktos galimybių studijos rezultatus. Preliminariai skaičiuojama, kad papildomas 12 GWh garų tiekimas sąlygos apie 8%, t.y. apie 960 MWh šilumos perdavimo nuostolių tinkle per metus. Nerekonstravus garotiekio šilumos perdavimo

nuostoliai tinkle per metus sudarytų apie 1900 MWh.

- b. **I-os magistralės garotiekio rekonstrukciją (2.6).** Atsirandant naujiems pramoniniams garo vartotojams būtina pertrasuoti garotiekio ir kondensato vamzdynus, tokiu būdu užtikrinant patikimą papildomo apie 12 GWh metinio garų kiekio tiekimą ir kondensato grąžinimą. Tuo tarpu šiuo metu dalis garotiekio ir grąžinamo kondensato vamzdynų yra užkonservuoti ir neeksploatuojami dėl jų nesandarumo. Juos rekonstravus numatomas šilumos perdavimo nuostolių mažėjimas apie 28,4 MWh per metus.
2. vasaros metu atliekinės šilumos energijos galimo pertekliaus efektyviam panaudojimui numatyta:
 - a. **Greitaeigių šilumokaičių ir garo „Mini“ turbinos įrengimą (2.7).** Numatoma suprojektuoti ir įdiegti du naujus 20t/h greitaeigius garas/vanduo šilumokaičius, sauso sotaus garo 500 kW „Mini“ turbiną elektros energijos gamybai kartu su elektros schemos rekonstrukcija, įskaitant papildomus dyzelinius generatorius. Rinkoje pabrangus elektros energijai, išaugus garų poreikiui pramonės vartotojams, padidėjusį garų potencialą Bendrovė planuoja panaudoti elektros energijos gamybai. Nuo eksploatacijos pradžios 2012 m., TE gamino elektros energiją ištisus metus, tačiau 2022 m., atsiradus dar vienam garų vartotojui, nešildymo sezono metu TE nebedirba dėl iš kondensacinių ekonomizerių atgaunamos šilumos pertekliaus. Bendrovė planuoja investuoti į mažesnio galingumo 500 kW „Mini“ garo turbiną, kuri galėtų gaminti elektros energiją ištisus metus, o mažesnis pagaminamos šilumos kiekis būtų tiekiamas į tinklus. Tuo pačiu projektu Bendrovė numato pakeisti techniškai ir technologiškai nusidėvėjusius garas/vanduo šilumokaičius naujais efektyvesniais greitaeigiais šilumokaičiais. Įgyvendinus šį projektą Bendrovė užsitikrintų 0,5 MW galios nuosavos elektros energijos gamybą pagrindinių šilumos gamybos įrenginių nepertraukiamam darbui užtikrinti atsijungus nuo elektros tinklų.
 - b. Ieškoti finansinių galimybių **atliekinės šilumos pertekliaus kaupimo įrenginių pritaikymui arba naujų įrengimui.** Projekto metu numatoma pritaikyti Bendrovėje esančius nenaudojamus mazuto rezervuarus akumuliacinių talpų paskirčiai arba suprojektuoti ir pastatyti naujas talpas atliekinės – balansavimo šilumos kaupimui. UAB „Biovela-Utenos mėsa“ šiuo metu rengia atliekinės šilumos projektą, kuriuo siekiama parinkti optimalią Utenos RK technologinę schemą ir į ją integruoti akumuliacinę talpą atliekinei šiluminei energijai sukaupti. Be akumuliacinių talpų iš pramonės vartotojų į CŠT tinklą tiekiami perteklinė šiluminė energija virstų šiluminės energijos perdavimo nuostoliais tinkle. Sukaupdama perteklinę šiluminę energiją, Bendrovė galėtų užtikrinti nuolatinį ir stabilų šilumos tiekimą miesto vartotojams ženkliai mažiau išnaudodama savo šilumos gamybos įrenginius, mažiau sunaudodama kuro, stabiliau ir ekonomiškiau dirbtų šilumos generavimo įrenginiai, būtų patiriama mažiau gamybinių nuostolių, mažinama aplinkos tarša. UAB „Biovela-Utenos Mėsa“ rengiamo atliekinės šilumos projekto apimtyje numatoma įvertinti šilumos, kuro ir kitus sutaupymus pagal konkrečius projektinius sprendinius. Numatoma projekto vertė 1,5 mln. EUR.

6.2.3. Šilumos gamyba esant nacionalinės elektros tiekimo sistemos trikdžiams

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo³⁵ pakeitimais Bendrovei perkelta rizika dėl elektros energijos persiuntimo trumpalaikių trikdžių. Bendrovė savo resursais privalo užtikrinti

³⁵ [Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymas](#)

nenutrūkstamą šilumos tiekimą net ir tuo metu, kai perdavimo sistemos operatorius vykdo atstatymo darbus ir Bendrovės šilumos gamybos įrenginiai neužmaitinami iš elektros tinklo. Sistemos atstatymas gali trukti iki 12 valandų, o esant sutrikimams dėl gamtos reiškinių – iki 72 valandų. Atliepant šiuos minėto įstatymo pakeitimus, Bendrovė numato įrengti du greitaeigius šilumokaičius garas/vanduo su sauso sotaus garo „Mini“ turbina (2.7), o taip pat įgyvendinti šias veiklas:

1. **Žemės sklypų panaudojimas AEI sistemų diegimui (2.8)** – Bendrovė turi apie 15 ha žemės, kurioje yra galimybė įrengti fotovoltinės saulės energijos gamybos parką arba kitas AEI sistemas, kurios leistų efektyvinti šilumos gamybą ateityje. 2022 metais atlikus skaičiavimus nustatyta, kad 4,6 mln. EUR investicija, gavus 30 proc. ES paramą, Bendrovei atsipirktų per 3-9 metus. Bendrovė artimiausiu metu numato išanalizuoti elektros energijos saugojimo galimybes didelės talpos elektros energijos kaupikliuose ir tam alternatyvias technologijas.
2. Ieškoti finansinių galimybių **nepertraukiamo maitinimo šaltinio (UPS) įrengimui** – pasitaikant nenumatytiems trumpalaikiams trikdžiams, technologijos diegimas padėtų stabilizuoti energijos gamybą bei šilumos tiekimą vartotojams ir sumažinti trikdžių metu patiriamus nuostolius. Suprojektuoti ir įdiegti nepertraukiamą maitinimo šaltinį (UPS) kainuotų apie 0,35 mln. EUR.

6.2.4. Kiti šilumos ūkio įstatymo reikalavimų įgyvendinimo veiksmai

Vykdamas šilumos ūkio įstatymo³⁶ įpareigojimus numatomas dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų plano parengimas (2.9). Taip pat Bendrovė numato diegti metrologinius reikalavimus atitinkančius šilumos ir kašto vandens apskaitos prietaisus su nuotolinėmis jų nuskaitymo sistemomis:

- **Nuotolinio įvadinį šilumos skaitiklių nuskaitymo sistemos projektavimas ir įdiegimas (2.11)**
- **Nuotolinio karšto vandens skaitiklių nuskaitymo sistemos projektavimas ir įdiegimas (2.12)**

Numatoma pasinaudoti 11 lentelėje įvardintomis ES paramos skyrimo galimybėmis.

Bendrovė kiekvienais metais nuosavomis lėšomis vykdo **šilumos apskaitos prietaisų įsigijimus (2.10)**. Nusidėvėję šilumos apskaitos prietaisai vartotojų objektuose keičiami naujais, su integruota nuotolinio nuskaitymo funkcija.

6.3. Bendrovės skaitmenizavimas

Šiuolaikinė įmonė sunkiai įsivaizduojama be skaitmeninio valdymo, kurio galimybių išnaudojimas priklauso nuo technologinių procesų, o ne nuo sistemų vartotojų įgūdžių. Skaitmeninės sistemos įgalintų vienu metu saugiai valdyti daug sudėtingų procesų ir eliminuotų žmogiškąjį faktorių, optimizuotų žmogiškuosius išteklius. Bendrovė numato įgyvendinti šias valdymo procesų skaitmenizavimo veiklas:

- **Operatyvinio personalo darbo vietos (pulto) technologinio - skaitmeninio valdymo optimizavimas (3.1);**
- **Administracinės veiklos programinės įrangos atnaujinimas (3.2);**
- **Biokuro ūkio administravimo programinės įrangos įdiegimas (3.3);**

³⁶ [Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymas](#)

- **Viešųjų pirkimų informacinės sistemos įdiegimas (3.4).**

Šilumos ūkio įstatymo³⁷ 12 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įpareigojimas Bendrovei teikti popierines sąskaitas (mokėjimo pranešimus) šilumos vartotojams (mokėjimo pranešimai), išskyrus atvejus, kai vartotojas pageidauja gauti sąskaitas (mokėjimo pranešimus) elektroniniu būdu. Bendrovė aktyviai dirba su vartotojais siekdama iki 10 proc. sumažinti vartotojams teikiamų popierinių sąskaitų kiekį.

Taip pat numatoma įdiegti inovatyvų „**Skaitmeninio dvynio**“ sprendimą (3.5). Skaitmeninis dvynys - virtuali įrenginio, technologinio proceso ar sistemos kopija, atkartojanti gamybinės veiklos procesus skaitmeninėje erdvėje. Tai leidžia stebėti ir valdyti gamybos procesą, inžinerines sistemas realiu laiku, optimizuoti gamybos proceso parametrus, prognozuoti tinklo darbo režimus, parinkti optimalius termofikacinio vandens parametrus, didinti energijos vartojimo efektyvumą. „Skaitmeninį dvynį“ įdiegus, Bendrovė patirtų mažesnius šiluminės energijos nuostolius, nepakeičiant vartotojams patiekiamo karšto vandens ir šiluminės energijos kokybės parametru. Tokiam inovatyviam sprendimui pasiteisinus, Bendrovė turėtų galimybę dalyvauti jo diegime kitose CŠT įmonėse ir gauti iš šios veiklos papildomas pajamas.

6.4. Kiti administraciniai veiksmai

Administracinės kliūtys dažnai tampa svarbių investicinių projektų vėlavimo, atidėjimo ar net nutraukimo priežastimi. Žemiau išvardintos veiklas būtina įgyvendinti tam, kad Bendrovė galėtų sklandžiai įgyvendinti aukščiau jau aprašytas veiklas:

- **Veiklos sertifikavimas ir licencijavimas (4.1).** Planuojant teikti paraiškas ES paramai gauti, pareiškėjo statusui atitikti Bendrovė numato iš akredituotų institucijų gauti reikalingus veiklos sertifikatus, įsigyti licencijas, atlikti energetinį auditą ir pan.
- **Utenos miesto šilumos tiekimo specialiojo plano atnaujinimas (4.2).** Vadovaujantis Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 6 punkto ir 2015 m. rugsėjo 25 d. LR energetikos ministro ir LR aplinkos ministro įsakymu Nr. 1-226/D1-68 patvirtintų taisyklių „Šilumos ūkio specialiuju planų rengimo taisyklės“ 56 punkto reikalavimais, šilumos ūkio specialieji planai atnaujinami ne rečiau kaip kas 10 metų. Šiuo metu galioja 2003-10-30 patvirtintas specialusis planas neatitinka aktualios situacijos Utenos miesto šilumos ūkyje ir turi būti atnaujintas.
- **Neįregistruotų eksploatuojamų ŠT įteisinimas (4.3).** Ilgalaikiai nacionaliniai administraciniai pokyčiai sukūrė situaciją, kuomet neženkli dalis Bendrovės eksploatuojamų šilumos perdavimo tinklų Utenos mieste nėra įregistruoti Nekilnojamojo turto registre (toliau - NTR). Tokie šilumos perdavimo tinklai buvo įrengti privačiuose sklypuose, tačiau dėl susiklosčiusių specifinių aplinkybių, jų nuosavybės teisės nebuvo sutvarkytos ir NTR neįregistruotos, nors tokie šilumos perdavimo tinklai yra įtraukti į Bendrovės balansinę apskaitą ir jais šiluminė energija vartotojams tiekama jau daugiau nei dešimt metų.
- **Katilinės technologinės schemos hidraulinis vertinimas (4.4).** Planuojama atlikti katilinės RK technologinės schemos hidraulinį vertinimą, siekiant įvertinti Utenos mieste eksploatuojamo šilumos ūkio sistemos hidraulinius režimus, šilumos nuostolius, sudaryti optimalius temperatūros ir slėgio režimus šildymo ir nešildymo sezonams, patikrinti temperatūros atitikimą reglamentuotoms reikšmėms esant ribiniams režimams tolimiausiuose

³⁷ [Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymas](#)

šilumos perdavimo tinklo taškuose, hidraulinių režimų pokyčius, katilų ir vamzdynų optimizavimą esant kintamoms ir/ar pastovioms sąlygoms šilumos perdavimo tinkle ir parengti optimalias šilumos tinklų jungimo schemas.

7. Ištekliai

6 skyriuje aprašytiems Bendrovės veiksams įgyvendinti reikalingi finansiniai ištekliai įvertinti investicijų plane (Priedas). Viso investicinių lėšų poreikis 2024-2028 metais sudaro 16,037 mln. EUR. Bendrovė siekia maksimaliai pasinaudoti ES paramos galimybėmis įgyvendinant energetinio efektyvumo didinimo projektus. Siekiama gauti 30 proc. ES fondų subsidiją ir likusiai 70 proc. kofinansavimo daliai pasinaudoti INVEGA paskolų galimybėmis šioms energetinio efektyvumo didinimo investicijoms:

- Projektui „Didelio naudingumo naujo biokuro garo katilo 15 t/h, kondensacinio ekonomizerio, elektrostatinio filtro, apjungiant esamo biokuro vandens šildymo katilo dūmų traktą, bendro kamino projektavimas ir įdiegimas“ (1.5);
- Projektui „Greitaeigių šilumokaičių ir garo „Mini“ turbinos įrengimas“ (2.7). Prieš šio projekto įgyvendinimą būtina atlikti RK elektros schemos rekonstrukciją, ją Bendrovė numato atlikti 2024-2025 metais nuosavomis lėšomis (180 tūkst. EUR). 2026-2027 metais, panaudojant ES paramos ir paskolos lėšas, numatomas greitaeigių šilumokaičių su garo turbina įrengimas;
- Nuotolinio įvadinųjų šilumos skaitiklių nuskaitymo sistemos projektavimui ir įdiegimui (2.11).

Papildomai numatoma išnaudoti ES paramos skyrimo galimybes kartu su tarptautiniais partneriais teikiant paraiškas Europos Komisijos skelbiamose priemonėse AEI sistemų diegimui (2.8).

Viso siekiama pritraukti 3,47 mln. EUR subsidijų ir 6,37 mln. EUR paskolos lėšų INVEGA siūlomomis lengvatinėmis sąlygomis. Likusią reikalingo finansavimo dalį (6,197 mln. EUR) Bendrovė numato skirti iš nuosavų resursų, tačiau nuolatos ieškant papildomos ES paramos pritraukimo galimybės numatytoms investicijoms (ypatingai AEI sistemų diegimui ir skaitmenizavimo veiksams finansuoti) siekiant mažinti Bendrovės finansinę naštą. Taip pat itin svarbu Bendrovei rasti finansines galimybes didesnei šilumos perdavimo tinklų daliai rekonstruoti tam, kad būtų mažinami šilumos perdavimo nuostoliai.

8. Galimi pavojai ir jų valdymas

Po žeme įrengti CŠT tinklai – tai didelės vertės infrastruktūra. Netinkamai veikiantys, gendantys jų komponentai gali sukelti rimtų problemų tiek Bendrovei, tiek Utenos miestui. CŠT tinklų techninės priežiūros ir atnaujinimo planavimas vykdomas pagal hidraulinių bandymų rezultatus, tačiau pasitaiko avarinių atvejų, kai būtina imtis veiksmų likviduoti tinklo gedimus nedelsiant. Tačiau egzistuoja įvairių kitų metodų. Didesnės centralizuoto šilumos tiekimo įmonės kuria ir nuolat tobulina įvairius priežiūros ir atnaujinimo planavimo įrankius, pagrįstus rizikos ir pažeidžiamumo analize, GIS duomenų bazėmis ir kompiuterizuotomis analizės priemonėmis, o daugelis mažesnių komunalinių įmonių veikia *ad hoc* pagrindu, sukuriant laikinas komandas, greitai persitvarkančias iškilus naujoms sąlygoms, prisitaikančias prie susidariusios situacijos, lanksčias ir kūrybiškas, ypač susiklosčius aplinkybėms, kurioms būdingas aukštas netikrumo, dviprasmiškumo ir informacijos perkrovimo lygis.

Bendrovė suinteresuota daugiau išteklių skirti ne avariniam remontui, o planinei priežiūrai ir tinklo atnaujinimui. Ilgainiui tai įgalintų sumažinti išlaidas ir padidinti veiklos saugumą.

Šilumos tinklo dalims senstant (50 metų ir daugiau), didės reikalavimai tobulesniam techninės priežiūros ir atnaujinimo planavimui, siekiant teisingai paskirstyti finansinius, techninius ir žmogiškuosius išteklius. Skaitmeninimas kartu su didesniu jutiklių ir kitų duomenų rinktuvų įrengimu ir panaudojimu atvertų didesnes galimybes planuojant, kuriant ir eksploatuojant CŠT tinklą, geriau tenkinant vartotojų poreikius.

Vienas iš esminių Bendrovės uždavinių - ilgalaikis centralizuoto šildymo paslaugų teikimas, atsižvelgiant į galimus reikalavimų pasikeitimus iki 2050 m. Investicijos į CŠT yra ilgalaikės, tačiau pagrindinės sąlygos, susijusios su šiluminės energijos tiekimu ir vartojimu, gana dažnai kinta. Todėl svarbu prognozuoti būsimus pokyčius. Ateities tendencijų numatymas turi būti pagrįstas naujausiais įvykiais arba jau sukurtais scenarijais, prognozėmis, arba turi būti vadovaujama ekspertų išvadomis. Tačiau atliekant vertinimus, prognozes, kuriant ilgalaikes strategijas, negalima įtraukti svyruojančių parametrų, pvz., kainų, nes jie pernelyg spekuliatyvūs.

Siekiant įgyvendinti Utenos rajono savivaldybės iškeltus tikslus ir lūkesčius, didelę įtaką gali turėti valdžios institucijų sprendimai, daugiabučių namų renovacijos tempai. Pavyzdžiui, su daugiabučių renovacijos tempais Utenos mieste tiesiogiai susijęs savivaldybės keliamas tikslas – „Šilumos perdavimo nuotoliai trasose turi sudaryti ≤ 14 proc.“ Į naujus ir renovuotus namus gali būti tiekama žemesnių parametrų šiluminė energija ir taip mažinami šilumos nuostoliai. Nerenovavus ar atsitiktine tvarka renovuojant daugiabučius namus nuostoliai gali ir nemažėti, ar net padidėti.

9. Finansinės prognozės

Bendrovės veikla iki 2023 metų pabaigos sukūrė galimybes ir finansinį pagrindą Bendrovei nuo 2024 metų inicijuoti Priede numatytas investicijas (15 lentelė).

15 lentelė. Bendrovės turimi finansiniai ištekliai investicijoms 2024-2028 metais.

Bendrovės turimi finansiniai ištekliai investicijoms	mato vnt.	2023 m. pabaigoje	2024 m. pabaigoje	2025 m. pabaigoje	2026 m. pabaigoje	2027 m. pabaigoje	2028 m. pabaigoje
Pelnas	tūkst. EUR		254	511	704	666	512
Sukauptos nusidėvėjimo sąnaudos	tūkst. EUR		965	1198	1592	1657	1837
Palūkanos ir paskolų mokėjimai	tūkst. EUR		0,0	0,0	-649,6	-638,7	-770,6
Kitos veiklos pajamos (ATL)	tūkst. EUR		349,5	349,5	349,5	349,5	349,5
Pinigai sąskaitoje iš ankstesnių metų	tūkst. EUR	3402	786	1274	2836	3811	4832
Pinigų poreikis iš rezervo	tūkst. EUR		0	0	0	0	0
Rezervo likutis metų pabaigoje	tūkst. EUR	2000	2000	2000	2000	2000	2000
Pinigai naudojami investicijoms (nuosavų lėšų dalis iš investicijų plano)	tūkst. EUR		-2615,2	-1080	-488	-1009	-1005

15 lentelėje įvertinti prognozuojami nuosavi resursai, kuriais pasinaudojusi Bendrovė turi galimybes įgyvendinti suplanuotus veiksmus, kad pasiektų strateginius tikslus. 2023 m. pabaigoje Bendrovės sąskaitoje buvo 5,4 mln. EUR. Dalį šių lėšų paliekant būtinajam rezervui, ateinančiais metais panaudoti numatomo pelno, kitų veiklos pajamų ir sukaupto nusidėvėjimo lėšas investicijoms finansuoti. Prognozuojamas pakankamas pajamų lygis, kad kartu su investicijų išlaidomis galima būtų padengti numatytų paskolų mokėjimus.

Finansinėse prognozėse visų pirma įvertintas VERT 2023 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 03E-1828 „Dėl UAB „Utenos šilumos tinklai“ šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų lygio pirmiesiems šilumos gamybos ir (ar) tiekimo pajamų bazinio lygio galiojimo metams vienašališko nustatymo“ nustatytas Bendrovei sumažintas šilumos gamybos ir tiekimo pajamų bazinis lygis. Bendrovė 2024-2025 metų laikotarpyje yra įpareigota sumažinti šilumos kainą vartotojams (iki vidutinės 5,97 ct/kWh), taip kompensuodama gautas papildomas pajamas ankstesniais laikotarpiais. Šis įpareigojimas iš esmės sąlygoja mažą 2024 ir 2025 metų prognozuojamą pelno lygį. 2023 metais šilumos kaina Utenoje buvo viena žemiausių, o šildymo sezono metu – žemiausia Lietuvoje. Įvertinant pastaruosiu metu vyraujančią kainų augimą visuose sektoriuose galima daryti prielaidą, jog centralizuoto šilumos tiekimo paslaugos artimiausiais metais taip pat brangs.

Nuo 2025 metų vidurio Bendrovė tikisi uždirbti papildomų pajamų iš garų tiekimo naujam vartotojui (prognozuojamas 2025 metais papildomas 6 GWh, o 2026-2028 metais papildomas 12 GWh metinis garų poreikis).

Taip pat, įrengus naują didelio efektyvumo biokuro katilą nuo 2026 tikimasi sutaupyti apie 481 tne biokuro, tuo nesumažinant pagaminamo šiluminės energijos kiekio. Palaiapsniui mažinami šilumos perdavimo nuostoliai tinkle 2027 metais turėtų siekti 11,74 proc. Prognozuojama, kad šie pokyčiai

mažins kintamas energijos gamybos sąnaudas.

2026 – 2028 metais taip pat prognozuojamas ir energijos poreikio, atitinkamai Bendrovės pajamų sumažėjimas. Numatoma, jog metinis vartotojų šiluminės energijos poreikis mažės apie 3 proc., o garų vartotojų metinis poreikis mažės apie 20 proc.

Įvertinus aukščiau aprašytas prielaidas, Bendrovės prognozuojami finansiniai rezultatai apibendrinti 16 lentelėje.

16 lentelė. Bendrovės prognozuojami finansiniai rezultatai ir jų atitikimas strateginiams tikslams 2024-2028 metais.

		Mato vnt.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.
Nuosavybės grąža (ROE)	<i>Strateginis tikslas</i>	proc.	≥ 1,0	≥ 1,0	≥ 1,0	≥ 1,0	≥ 1,0
	<i>Numatomas rezultatas</i>	proc.	1,3	2,5	3,4	3,2	2,5
	<i>Nuosavybės grąža (ROE) = (Grynasis pelnas / Nuosavas kapitalas)*100</i>						
Bendrasis pelningumas	<i>Strateginis tikslas</i>	proc.	≥ 12	≥ 12	≥ 12	≥ 12	≥ 12
	<i>Numatomas rezultatas</i>	proc.	15,1	16,8	17,9	17,6	16,3
	<i>Bendrasis pelningumas = (pardavimo pajamos-pardavimo savikaina / pardavimo pajamos)*100</i>						
Įsiskolinimų koeficientas	<i>Strateginis tikslas</i>	koef.	≤ 0,1	≤ 0,5	≤ 0,5	≤ 0,5	≤ 0,5
	<i>Numatomas rezultatas</i>	koef.	0,10	0,24	0,24	0,24	0,22
	<i>Įsiskolinimo koeficientas = Įsipareigojimai / Turtas</i>						
Turto pelningumas (ROA)	<i>Strateginis tikslas</i>	proc.	≥ 1,0	≥ 1,2	≥ 1,2	≥ 1,2	≥ 1,2
	<i>Numatomas rezultatas</i>	proc.	1,0	1,5	2,0	1,8	1,4
	<i>Turto pelningumas (ROA) = (Grynasis pelnas / Turtas)*100</i>						

10. Strategijos vertinimo, tobulinimo ir palaikymo principai

Siekiant, kad strategijoje numatytos strateginės kryptys ir strateginiai tikslai būtų sėkmingai įgyvendinti ir artėjama prie Bendrovės vizijos ir misijos, yra vykdomas strategijos stebėjimas ir vertinimas. Strateginio veiklos plano stebėjimo ir vertinimo tikslas – kontroliuoti strateginių tikslų ir jiems įgyvendinti atliekamų veiksmų eigą ir naudojamų priemonių veiksmingumą bei užtikrinti, kad reikalingi sprendimai būtų priimami laiku.

Vertinant strategijos įgyvendinimą naudojami aiškūs, su konkrečiais įgyvendinimo terminais, rodikliai, apibrėžti kiekvienam strateginiam tikslui.

Vadovaujantis surinkta informacija nustatomos probleminės, tobulintinos Bendrovės veiklos sritys. Jei vertinimo procese identifikuojami nauji išorės veiksniai arba ženkliai pasikeičia ekonominė, politinė, socialinė aplinka ar kitos esminės strategijos prielaidos, gali būti tobulinama Bendrovės strategija, su Utenos rajono savivaldybe suderinus koreguojamos siekiamos rodiklių reikšmės. Strategija gali būti atnaujinama (tikslinama) ne dažniau kaip kas pusmetį.

Nustačius rodiklių reikšmių nepasiekiamumą, bus atliekama išsami priežasčių analizė ir priimami sprendimai, reikalingi kliūčių šalinimui arba bus atliekama strategijos korekcija. Esant būtinumui, gali būti tobulinama Bendrovės veikla, pavyzdžiui, organizacinė struktūra ir procesai, veiksmai, pritraukiami nauji darbuotojai, pasitelkiama atitinkamos srities specialistų pagalba iš šalies. Jei būtina, suderinus su Utenos rajono savivaldybe, gali būti keičiamos rodiklių reikšmės. Pakeitimai atliekami Bendrovės vidutinio laikotarpio planuose ir, jei būtina, ilgalaikėje strategijoje – Bendrovė siekia būti ambicinga, kartu objektyviai vertindama aplinkos pokyčius ir besikeičiančią situaciją rinkoje.

Strategijos įgyvendinimo vertinimui metinę ataskaitą (kartu su metine bendrovės veiklos ataskaita) Bendrovė turi pateikti Utenos rajono savivaldybei iki kitų metų kovo 31 dienos.

Strategijos stebėseną užtikrina, kad būtų turima Bendrovės valdymo reikmėms aktuali informacija ir įgyvendinama viena iš įmonės vertybių – atvirumas.